

SCRIPTA·MANENT

R
E
V
I
S
I
N
G
L
E

A

București Anul V Nr. 8/2024

REVISTA·SCOLII·NATIONALE·DE·GREFIERI

SCRIPTA·MANENT

IMPORTANT

Toate articolele publicate în revista SCRIPTA MANENT sunt indexate în baza de date CEEOL. CEEOL este un important furnizor de reviste academice și cărți, în format electronic, în domenii precum științele umaniste și sociale pentru opere ce provin din zona Europei Centrale și de Est. CEEOL oferă cercetătorilor și studenților acces la o gamă largă de conținut academic într-un depozit dinamic în continuă creștere. În prezent, CEEOL gestionează peste 2000 de reviste și 690.000 de articole, peste 4500 de cărți electronice și 6000 de documente având ca obiect literatura gri. În plus, CEEOL permite editorilor să ajungă la noi audiențe și să promoveze realizările științifice ale comunității științifice din Europa de Est către un public mai larg.

Pentru referințe, accesați link-ul: <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=2778>

În zorii unui nou Statut al profesiei de grefier Editorial

Judecător Andrei-Dorin Băncilă¹

La data de 12 iulie 2024 a avut loc un eveniment legislativ deosebit de important pentru arhitectura organizării instituțiilor judiciare din țara noastră, anume intrarea în vigoare a noului Statut al profesiei de grefier, adoptat prin Legea nr. 11/2024. Ne propunem, în cele ce urmează, să trecem în revistă, bineînțeles, preponderent prin prisma competențelor Școlii Naționale de Grefieri, cele mai importante noutăți aduse de acest act normativ și, dacă este cazul, să-i salutăm progresele ori să-i semnalăm provocările.

După 20 de ani de la adoptarea primului statut al profesiei, noul Statut apare ca o evoluție firească, menită să recunoască însemnătatea profesiei și să aducă cuvenitele ajustări, astfel încât munca grefierilor să primească deplină recunoaștere.

1. O primă și cea mai importantă modificare este cea referitoare la reșezarea funcțiilor specifice profesiei de grefier.

Astfel, noul Statut introduce funcțiile de *grefier de ședință* (în cadrul instanțelor) și de *grefier principal* (în cadrul parchetelor), care vor reprezenta cel mai important contingent numeric în arhitectura profesiei.

De asemenea, se înființează funcția de *grefier judiciar*, specifică doar instanțelor, dar care poate fi accesată și de grefierii principali. Dacă funcțiile de grefier de ședință și de grefier principal reprezintă recunoașteri exprese a ceea ce exista, oricum, din punct de vedere funcțional în instanțe și parchete,

funcția de grefier judiciar este cu totul inedită, plasată între grefierul de ședință și judecător, cu atribuții asemănătoare celor ale magistratului asistent din cadrul instanței supreme.

În legătură cu aceeași funcție nou înființată, nu putem să nu remarcăm că, aproape concomitent cu noul Statut al grefierilor, a fost promulgat și Statutul asistentului judecătorului, prin Legea nr. 393/2023, ceea ce face ca în anumite categorii de instanțe (curți de apel, tribunale și tribunale specializate) să funcționeze atât grefieri judiciari, cât și asistenți ai judecătorului, născându-se întrebarea legitimă dacă aceste două categorii de profesioniști ce își propun, ambele, să furnizeze un sprijin caracterizat judecătorului, pot coexista.

Analizând atribuțiile ambelor funcții stabilite în statutele proprii, răspunsul la această întrebare nu poate fi altul decât unul pozitiv. Chiar dacă, într-o mică măsură, atribuțiile se suprapun, cele mai multe dintre atribuțiile grefierului judiciar sunt specifice doar lui, rămânând ca, odată cu elaborarea noului Regulament de ordine interioară al instanțelor judecătorești, să se detalieze mai bine atribuțiile grefierului judiciar și să se creioneze, astfel, modul concret de conlucrare dintre acești doi profesioniști care au, până la urmă, aceeași menire instituțională.

În fine, tot cu privire la reorganizarea funcțiilor din alcătuirea profesiei de grefier, subliniem că noul

1. Director adjunct al Școlii Naționale de Grefieri, responsabil cu formarea profesională continuă.

Statut unifică funcțiile de grefier registrator, grefier arhivar, grefier documentarist și grefier statistician sub aceeași categorie, anume aceea de *grefier*.

2. Modificări ample aduce noul Statut și cu privire la modalitatea de recrutare și promovare a grefierilor, care, după cum vom arăta mai jos, sunt de o capitală însemnată pentru Școala Națională de Grefieri.

Astfel, admiterea la Școala Națională de Grefieri, urmată de formarea inițială pentru o durată de 6 luni, va deveni singura modalitate de accesare în profesie a grefierilor de ședință și a grefierilor principali, cele mai importante, din punct de vedere cantitativ. Este eliminată, așadar, modalitatea admiterii directe, prin concurs organizat la nivelul instanțelor și parchetelor de nivel superior.

Această modificare reprezintă, până la urmă, o recunoaștere a calității formării inițiale furnizate de Școală, tradusă printr-o foarte bună pregătire a absolvenților, care au fost fără prea mari eforturi asimilați în instanțe și parchete. Provocarea pe care o va aduce această exclusivitate de recrutare va fi, fără îndoială, aceea de a satisface în mod prompt nevoile de personal ale instanțelor și parchetelor.

O altă noutate este legată de recrutarea grefierilor judiciari, care este, de asemenea, dată în sarcina exclusivă a Școlii Naționale de Grefieri, recrutare urmată de o formare la început de carieră pentru o durată de 3 luni.

3. O altă modificare cu un impact însemnat asupra calității pregătirii profesionale a grefierilor, dar și asupra activității Școlii Naționale de Grefieri, este ridicarea standardului de participare obligatorie la sesiunile de formare continuă.

Astfel, dacă Legea nr. 567/2004 impunea fiecărui grefier să participe cel puțin o dată la 5 ani la o acțiune de formare continuă furnizată de Școala Națională de Grefieri, Legea nr. 11/2004 impune obligația de participare cel puțin o dată la 3 ani.

Dacă ținem cont că, în prezent, schemele de personal ale instanțelor și pachetelor cuprind aproximativ 9.800 de posturi de grefier și că aceste scheme ar putea fi mărite cu până la 10%, pentru acoperirea necesarului nou înființatei funcții de grefier judiciar, rezultă că ridicarea standardului de formare continuă obligatorie se va traduce, în cifre, prin aceea că Școala Națională de Grefieri va fi obligată să furnizeze, în fiecare an, acțiuni de formare pentru peste 3.500 de grefieri, în loc de aproximativ 1.900 de grefieri, ca în prezent.

Această ridicare a standardului de formare continuă este, fără discuție, o modificare de salutat adusă de noua lege, urmărind să crească nivelul de pregătire profesională a grefierilor și, prin aceasta, calitatea actului de justiție, dar, în același timp, reprezintă o provocare importantă pentru Școala Națională de Grefieri.

Un alt plus în materia formării continue este și cel al posibilității organizării unor sesiuni comune de formare între grefieri și specialiștii IT din instanțe, care își vor dovedi, fără îndoială, valoarea, dat fiind că, în ultimii ani, avântul pe care l-a luat utilizarea sistemelor informatice în instanțe și parchete este deosebit de însemnat.

4. Un progres remarcabil al noului Statut al grefierilor îl reprezintă recunoașterea la nivel de lege a misiunii Școlii Naționale de Grefieri de a asigura și formarea formatorilor, misiune mult îngreunată sub imperiul vechii legi, care nu conținea prevederi similare.

Această modificare legislativă va trebui să fie folosită pentru a dezvolta formarea formatorilor, un aspect

deosebit de important pentru a prezerva și chiar a crește calitatea formării inițiale și continue a grefierilor.

5. O altă modificare foarte importantă pentru cariera grefierilor o reprezintă centralizarea concursurilor de promovare, atât în funcții de execuție, cât și în funcții de conducere, care urmează a fi organizate exclusiv prin Școala Națională de Grefieri.

Dacă în ceea ce privește concursurile de promovare în funcții de execuție opțiunea legiuitorului are la bază rațiuni de regularizare și unificare, în ceea ce privește promovarea în funcții de conducere centralizarea suntem de părere că este, oarecum, anacronică, fiind necorelată cu paradigma pe care, odată cu adoptarea, în anul 2022, a noului Statut al judecătorilor și procurorilor, același legiuitor a ales să o stabilească.

Cu alte cuvinte, este mai greu de conciliat, pe de o parte, opțiunea legiuitorului de a da în sarcina conducătorilor de instanțe și parchete prerogativa propunerii eșalonului doi de conducere (alcătuit din vicepreședinți, președinți de secții, procurori generali adjuncți, prim-procurori adjuncți și procurori șefi de secții și de alte compartimente), cu, pe de altă parte, opțiunea de a nu da aceluiași conducători prerogativa de a propune eșalonul trei de conducere (alcătuit de prim-grefieri, grefieri-șefi, grefieri-șefi secții și așa mai departe).

Această alegere a legiuitorului reprezintă una dintre cele mai mari provocări, atât la adresa funcționării instanțelor fără sincope, cât și la adresa capacității instituționale a Școlii Naționale de Grefieri, care se vede, astfel, pusă în situația de a organiza concursuri pentru care, în trecut, nu a avut nicio atribuție.

6. Introducerea testării psihologice la concursurile de admitere în profesia de grefier este, de asemenea, o noutate care trebuie salutăată, fiind de natură a crește nivelul calitativ al procedurilor de recrutare.

Acest filtru a fost de mai multă vreme cerut de reprezentanții profesiei, dar nu numai, dat fiind că activitatea grefierilor este una deosebit de solicitantă.

El vine, însă, la pachet cu necesitatea elaborării unor metodologii de testare psihologică, la care Școala, cu sprijinul indispensabil al psihologilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, lucrează în această perioadă.

La acest punct al editorialului nostru trebuie să aducem mulțumirile noastre sincere grefierilor, specialiștilor IT, tehnicienilor criminaliști și personalului conex, care au participat la ampla acțiune de sondare necesară conturării psihoprofesiogramelor diferitelor specialități ale funcțiilor introduse de noul Statut, fără de care elaborarea metodelor de testare psihologică nu ar fi fost posibilă.

Fără a avea pretenția unei recenzii exhaustive a modificărilor aduse profesiei de grefier, încheiem editorialul nostru exprimându-ne încrederea că noul Statut va contribui la o mai bună valorizare a activității grefierilor și a celorlalte categorii de personal de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor, chiar dacă pentru atingerea acestui deziderat mai sunt încă necesare câteva acte normative (o nouă lege a salarizării, spre exemplu), precum și câteva „reglaje fine”.

SCRIPTA MANENT

Cuprins

1. Aspecte de practică neunitară în materia recunoașterii și executării sancțiunilor pecuniare în temeiul Deciziei-cadru nr. 2005/214/JAI - încetarea executării sancțiunii pecuniare recunoscute de un stat membru ca urmare a intervenirii prescripției executării

Aspects of non-uniform practice in the field of recognition and enforcement pecuniary sanctions under Framework Decision no. 2005/214/JHA - the termination of the enforcement of the pecuniary sanctions recognized by a member state following the intervention of the statute of limitation for enforcement

Camelia Miculescu, judecător

_____ pag. 5

2. Competența teritorială facultativă. Decizia Curții Constituționale nr. 290 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

Optional territorial jurisdiction. Constitutional Court Decision No. 290 of 26 April 2018 regarding the exception of unconstitutionality of the provisions of article 127, para. (1) and (2) from Civil Procedure Code.

Georgiana Neacșu, grefier, formator SNG

_____ pag. 15

3. Clarificări și Consecințe: Importanța Asistenței în cazul cererilor privind adresa și Informării destinatarilor cu privire la dreptul de refuz conform Regulamentului (UE) 2020/1784

Clarifications and Consequences: the importance of Assistance in address requests and Informing recipients of their right to refuse in accordance with Regulation (EU) 2020/1784

Cristina-Izabela Trușcă, grefier, formator SNG

_____ pag. 27

4. Aplicații informatice utilizate cu precădere la nivelul parchetelor, expresie a transformării digitale în justiție

IT applications used mainly at the prosecutor's office level, expression of digital transformation in justice

Bogdan-Marius Năvîrcă, grefier, formator SNG

_____ pag. 37

**Aspecte de practică neunitară în materia recunoașterii și executării
sancțiunilor pecuniare în temeiul Deciziei-cadru nr. 2005/214/JAI - încetarea
executării sancțiunii pecuniare recunoscute de un stat membru ca urmare a
intervenirii prescripției executării**

Camelia-Andreea Miculescu, judecător
Președinte al Secției penale a Judecătoriei Sectorului 3, București
Formator al Școlii Naționale de Grefieri, la disciplina *Executări penale*

Rezumat

Ulterior recunoașterii de către instanțele de judecată românești a unei sancțiuni pecuniare aplicate de un alt stat membru al Uniunii Europene, acestea nu pot dispune încetarea executării sancțiunii pecuniare ca urmare a solicitării statului membru emitent de retragere a deciziei și de încetare a executării ca urmare a intervenirii prescripției executării sancțiunii pecuniare conform propriei legislații, dacă termenul de prescripție nu este împlinit conform legislației naționale, întrucât regimul prescripției executării sancțiunii pecuniare recunoscute de un alt stat membru este cel prevăzut de legislația statului de executare.

Abstract

Following the recognition by the Romanian courts of a pecuniary sanction applied by another member state of the European Union, they cannot order the cessation of the execution of the pecuniary penalty as a result of the request of the issuing member state to withdraw the decision and to stop the execution due to the intervention the statute of limitation for enforcement of the pecuniary sanction according to its own legislation, if the statute of limitation is not fulfilled according to the national legislation, since the regime of the statute of limitation for enforcement of the pecuniary penalty recognized by another member state is the one provided by the legislation of the executing state.

În prezentul articol ne propunem să analizăm situația în care regimul juridic diferit al prescripției executării sancțiunilor pecuniare din statele membre determină practică neunitară la nivelul instanțelor de judecată în ceea ce privește încetarea executării sancțiunilor pecuniare recunoscute în baza *Deciziei-cadru 2005/214/JAI din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare*.

Mai exact, vom analiza situația în care, ulterior recunoașterii de către instanțele de judecată românești a unei sancțiuni pecuniare aplicate de un alt stat membru al Uniunii Europene, autoritatea competentă

din statul emitent solicită retragerea deciziei și încetarea executării ca urmare a intervenirii prescripției sancțiunii pecuniare conform propriei legislații.

În practică, atât modalitatea de interpretare și coroborare a dispozițiilor Deciziei-cadru 2005/214/JAI din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare, cât și transpunerea incompletă a dispozițiilor acestuia în legislația internă pot atrage dificultăți în ceea ce privește executarea de către instanțele judecătorești din România a sancțiunilor pecuniare aplicate de alte state membre și recunoscute în baza deciziei-cadru.

În privința normelor incidente în situația analizată

în prezentul articol, Decizia-cadru 2005/214/JAI stabilește în articolul 9 legea care guvernează executarea. În acest sens, alineatul 1 al articolului 9 prevede că, *fără a aduce atingere alineatului (3) din prezentul articol și articolului 10, executarea deciziei este guvernată de legislația statului executant în același mod ca o sancțiune financiară a statului executant. Numai autoritățile statului executant sunt competente să decidă cu privire la procedurile de executare și să stabilească toate măsurile legate de acestea, inclusiv temeiurile de încetare a executării.*

Dispozițiile menționate anterior au fost transpuse în legislația internă în art. 301 alin. 1 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, dispoziții ce fac parte din secțiunea a 4-a capitolul II titlul VIII, capitol care, prin dispozițiile art. 290-306, reglementează procedura recunoașterii sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene. Aceste dispoziții reprezintă transpunerea în legislația națională a Deciziei-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor financiare.

Legiuitorul român a prevăzut în articolul menționat anterior că, *fără a aduce atingere dispozițiilor art. 302, executarea hotărârii este guvernată de legea română în același mod ca în cazul unei pedepse pecuniare aplicate de o instanță judecătorească română. Numai autoritățile române au competența de a decide asupra procedurilor de executare și de a stabili toate măsurile legate de aceasta, inclusiv motivele de încetare a executării.*

La o primă lectură, prevederile menționate anterior sunt foarte clare, rezultând că, în situația analizată în prezentul articol, statul membru de executare aplică în materia prescripției executării sancțiunii

pecuniare legislația sa, doar acesta putând decide cu privire la temeiurile de încetare a executării.

Cu toate acestea, dispozițiile legale care au determinat dificultăți în ceea ce privește executarea unei sancțiuni pecuniare aplicate în alt stat membru al Uniunii Europene și recunoscută de România, în calitate de stat membru de executare, sunt prevăzute în art. 12 din Decizia-cadru 2005/214/JAI, transpuse parțial în legislația internă în art. 304 din Legea 302/2004.

Astfel, art. 12 din Decizia-cadru 2005/214/JAI, intitulat „*încetarea executării*”, prevede că *autoritatea competentă din statul emitent informează imediat autoritatea competentă din statul executant cu privire la orice decizie sau măsură în urma căreia decizia încetează să mai fie executorie sau este retrasă de statul executant din orice alt motiv, caz în care statul executant încetează executarea deciziei imediat ce este informat de autoritatea competentă din statul emitent cu privire la această decizie sau măsură.* Prepoziția „*de*” din sintagma „*este retrasă de statul executant din orice alt motiv*” a fost în mod greșit tradusă în decizia-cadru, corect fiind „*este retrasă din statul executant din orice alt motiv*”, atât față de varianta în limba engleză a directivei în care se menționează prepoziția „*from*”, cât și față de logica dispoziției legale, numai statul membru emitent putând să își retragă propria decizie.

Art. 304 din Legea nr. 302/2004 reprezintă o transpunere în dreptul intern a dispozițiilor art. 12 din Decizia cadru nr. 2005/214/JAI, care prevăd că *autoritățile române încetează executarea hotărârii imediat ce sunt informate de autoritatea competentă din statul emitent cu privire la orice hotărâre sau măsură luată conform art. 294 din aceeași lege, respectiv dacă autoritatea judiciară emitentă aduce imediat la cunoștință autorității competente din statul*

de executare orice hotărâre sau măsură în urma căreia hotărârea încetează să mai fie executorie sau este retrasă din statul de executare din orice alt motiv.

Practica neunitară a fost generată tocmai de interpretarea și aplicarea acestor dispoziții legale, instanțele naționale întrebându-se în mod legitim dacă, din analiza dispozițiilor art 304 din Legea nr. 302/2004 ar rezulta că autoritățile române încetează executarea hotărârii recunoscute imediat ce sunt informate de autoritățile din statul emitent că a intervenit prescripția executării sancțiunii pecuniare conform propriei legislații.

O primă problemă apărută în practică a constat în **procedura aplicabilă** în astfel de situații în care statul membru emitent solicită încetarea executării în conformitate cu art. 12 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, motivat de faptul intervenirii prescripției executării sancțiunii pecuniare în conformitate cu legislația sa.

În primă fază, unele instanțe de judecată au dispus atașarea acestor informări ale statului emitent la dosarul cauzei ce avea ca obiect recunoașterea sancțiunii pecuniare, informând statul emitent, prin intermediul unei adrese, asupra faptului că legislația care guvernează executarea sancțiunii pecuniare recunoscute, inclusiv în ceea ce privește prescripția executării sancțiunii pecuniare, este legislația statului de executare conform art. 9 alin 1 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, termenul de prescripție nefiind împlinit.

Într-un număr foarte mic de cazuri, în practică, în astfel de situații, au existat instanțe de judecată care au dispus înregistrarea pe rolul instanței a unui nou dosar având ca obiect - *recunoaștere sancțiune*

pecuniară străină - pentru a constata încetată executarea sancțiunii pecuniare recunoscută anterior ca urmare a intervenirii prescripției conform legislației statului emitent. Considerăm că această modalitate nu este cea mai potrivită din punct de vedere procedural întrucât instanța de judecată nu a fost sesizată de către statul membru emitent cu o nouă solicitare de recunoaștere a aceleiași sancțiuni, ci a informat statul emitent că a intervenit prescripția executării sancțiunii pecuniare, sens în care își retrag decizia.

Din punct de vedere procedural, considerăm că procedura ce trebuie aplicată în această situație este cea a **contestației la executare întemeiată pe dispozițiile art. 598 alin. 1 lit. d din Codul procedură penală**, conform căroră, *contestația împotriva executării hotărârii penale se poate face când se invocă amnistia, prescripția, grațierea sau orice altă cauză de stingere ori de micșorare a pedepsei*. De altfel, aceasta este și procedura cel mai des utilizată în practică în astfel de situații.

Cu toate acestea, inclusiv sub acest aspect au existat interpretări diferite în practică, fiind instanțe de judecată care au considerat că, în funcție de natura juridică a sancțiunii pecuniare recunoscute de către statul de executare, competența de soluționare a contestației la executare este ori a instanței civile¹, ori a instanței penale. Mai exact, au existat cazuri în practică în care s-a considera că, în situația în care se solicită de către statul emitent retragerea hotărârii ca urmare a intervenirii prescripției executării sancțiunii pecuniare aplicate pentru comportamente care încalcă reglementările privind traficul rutier, competența de a soluționa contestația la executare ar aparține instanței civile.

1. Sentința penală nr. 732/2024 a Judecătoriei Vaslui, definitivă prin neexercitarea căii de atac, disponibilă pe portalul de jurisprudență ReJust.

Considerăm că, în aceste cazuri, competența de soluționare a contestației la executare aparține tot instanței penale, față de dispozițiile art. 7 din Legea 302/2004 care prevăd că *cererile adresate autorităților române în domeniile reglementate de prezenta lege se îndeplinesc potrivit normelor române de drept procesual penal, dacă prin prezenta lege nu se prevede altfel*, precum și față de dispozițiile art. 5 alin. (1) din decizia-cadru transpuse în art. 297 alin.1 din Legea 302/2004 prin intermediul cărora înțelesul noțiunii de *infrațiune* a fost lărgit, prin includerea automată în rândul faptelor care dau loc la recunoaștere și executare a unor conduite precum cele contrare normelor de trafic rutier, inclusiv a celor care încalcă reglementările referitoare la orele de conducere și la perioadele de odihnă, ori reglementările privind mărfurile periculoase.

Este necesar, astfel, să reamintim importanța stabilirii naturii juridice a sancțiunilor pecuniare aplicate în alte state membre ale Uniunii Europene și a regimului general al executării acestor sancțiuni în țara noastră. Astfel, așa cum s-a arătat într-un articol anterior² stabilirea, de către instanța națională, a naturii juridice a sancțiunii pecuniare care urmează a fi recunoscută și pusă în executare în temeiul mecanismului introdus de Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI este deosebit de importantă pentru aflarea regimului juridic al executării, cu tot ceea ce presupunea acesta.

Așadar, stabilirea naturii juridice a sancțiunii pecuniare aplicate în alte state membre ale Uniunii Europene este absolut necesară în rezolvarea problemei analizate în prezentul articol și din perspectiva dreptului

material, nu doar procedural, practica fiind în continuare împărțită și din acest punct de vedere.

Înainte de a trece la analiza celor două abordări existente în practica instanțelor judecătorești în materia contestațiilor la executare formulate în baza art. 12 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, în situația invocării prescripției executării sancțiunii pecuniare de către statul membru emitent, vom arăta legea care guvernează executarea acestora în funcție de natura lor juridică.

Astfel, în cazul **amenzii penale**, care este o pedeapsă pecuniară, executarea este guvernată de legea penală și procesual penală, conform dispozițiilor art. 559, 560 și 561 din Codul de procedură penală și art. 22 și 23 din Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate, dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, termenul de prescripție a executării pedepsei amenzii fiind prevăzut la art. 162 alin. (1) lit. c) din Codul penal, în cazul persoanei fizice, respectiv la art. 149 din Codul penal, în cazul persoanei juridice.

În situația **amenzii contravenționale**, executarea acesteia este reglementată de dispozițiile art. 39 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și ale art. 215 alin. (2) din Codul de procedură fiscală, similar oricărei creanțe fiscale, termenul de 5 ani de prescripție a executării fiind prevăzut de art. 215 alin. (1) din Codul de procedură fiscală.

De asemenea, în situația **cheltuielilor judiciare avansate de stat, stabilite prin hotărârile penale**, dacă punerea în executare este reglementată de dispozițiile

2. A. Băncilă - *Importanța stabilirii naturii juridice a sancțiunilor pecuniare aplicate în alte state membre ale Uniunii Europene și recunoscute în România, în temeiul Deciziei-cadru nr. 2005/214/JAI, Revista SCRIPTA MANENT, nr. 1/2020, p. 27-36, disponibilă pe site-ul Școlii Naționale de Grefieri www.grefieri.ro, la secțiunea Media, subsecțiunea Revista SCRIPTA MANENT.*

art. 577 și 578 din Codul de procedură penală, executarea acestora este guvernată de Codul de procedură fiscală, conform dispozițiilor privitoare la executarea creanțelor fiscale.

Așa cum am menționat anterior, probleme care au generat și generează practică neunitară în situația analizată în prezentul articol, sunt și din perspectiva dreptului material.

Astfel, o **primă abordare** a prezentei chestiuni în practică constă în admiterea contestației la executare formulată ca urmare a solicitării statului emitent de încetare a executării sancțiunii pecuniare întrucât a intervenit prescripția executării acesteia conform propriei legislații, indiferent dacă executarea sancțiunii este sau nu prescrisă conform legislației naționale. În aceste situații, se apreciază că, în cazul sancțiunilor pecuniare recunoscute de instanțele judecătorești naționale, pe lângă cauzele de încetare a executării pedepsei prevăzute în Codul penal și Codul fiscal, sunt incidente și dispozițiile speciale prevăzute în Legea nr. 302/2004, astfel încât este extinsă sfera cauzelor ce pot atrage încetarea executării sancțiunii³.

În consecință, conform acestei abordări, instanțele de judecată apreciază că sunt aplicabile dispozițiile art. 304 din Legea nr. 302/2004 care prevăd că, în situația în care statul emitent își retrage cererea de executare, organele judiciare naționale au obligația de a retrage formele de executare. Mai exact, dacă statul emitent aduce la cunoștință autorităților naționale că înțeleg să își retragă cererea de executare a sancțiunii

pecuniare, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție a executării pedepsei conform propriei legislații, instanța are obligația de a sista orice executare a amenzii.

Considerăm că, pentru a putea stabili dacă statul emitent poate solicita încetarea executării sancțiunii pecuniare recunoscute de statul de executare, ca urmare a intervenirii prescripției executării sancțiunii financiare, este necesar să clarificăm care dintre normele menționate anterior sunt norme speciale și care norme generale. Mai exact, dacă dispozițiile art. 12 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI transpuse în art. 304 din Legea 302/2004 reprezintă dispoziții generale, în timp ce prevederile art. 9 din decizia-cadru, transpuse în art. 301 din aceeași lege, reprezintă excepția de la regula generală. Altfel spus, dacă statul membru emitent poate solicita retragerea hotărârii din statul de executare din orice motiv, inclusiv motive de încetare a executării sancțiunii pecuniare ori dacă temeiurile de încetare a executării sancțiunii sunt doar cele prevăzute de legislația statului de executare, cu excepția grațierii și a amnistiei care pot fi aplicate și de statul emitent conform art. 10 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, transpus în art. 303 din Legea 302/2004.

Credem că dispozițiile art. 9 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, astfel cum au fost transpuse în art. 301 din Legea 302/2004, reprezintă dispoziții speciale care nu permit statului membru emitent să intervină asupra sancțiunii pecuniare ulterior recunoașterii hotărârii de către statul de executare, din motive ce țin de executarea sancțiunii, cu excepțiile prevăzute

3. Sentința penală nr. 550/2024 a Judecătoriei Timișoara, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 114/2024 a Judecătoriei Secorului 3 București, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 52/2024 a Judecătoriei Hațeg, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 831/2024 a Judecătoriei Craiova, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 267/2024 a Judecătoriei Sectorului 1 București, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 195/2024 a Judecătoriei Brașov, definitivă prin neexercitarea căii de atac, disponibile pe portalul de jurisprudență ReJust;

de lege. Astfel, Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI prevede în mod expres situațiile în care executarea sancțiunii pecuniare recunoscute de către un alt stat membru al Uniunii Europene este guvernată de legislația statului emitent. Mai exact, dispozițiile art. 10 din decizia-cadru prevăd situația în care *statul executant poate aplica sancțiuni alternative, inclusiv pedepse privative de libertate, numai dacă dreptul său prevede astfel în aceste cazuri și statul emitent a permis aplicarea acestor sancțiuni alternative în certificatul transmis de statul emitent*. Aceste prevederi au fost transpuse parțial în art. 302 din Legea 302/2004 care prevăd că, *dacă executarea unei hotărâri nu este posibilă, fie total, fie spațial, autoritatea judiciară română de executare poate dispune înlocuirea amenzii, în condițiile art. 63 sau 64 din Codul penal*⁴.

O altă excepție de la prevederile art. 9 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI este reglementată în art. 11 al aceleași decizii, transpus în art. 303 din Legea 302/2004, conform căreia ***grațierea și amnistia pot fi aplicate și de statul emitent***. Observăm astfel că **prescripția nu a fost prevăzută printre cauzele de încetare a executării sancțiunii pecuniare ce pot fi aplicate și de statul emitent**.

O a doua abordare în practică la care ne raliem este aceea conform căreia prescripția executării sancțiunii pecuniare aplicate de un alt stat membru al Uniunii Europene și recunoscută de instanțele de judecată naționale este guvernată de legea statului de executare, situația în care, într-o contestație la executare formulată ca urmare a solicitării statului emitent de încetare a executării sancțiunii pecuniare întrucât a intervenit prescripția executării acesteia conform propriei legislații, instanța trebuie să analizeze dacă s-a împlinit termenul de prescripție conform legislației naționale⁵.

Credem că, în situația în care art. 12 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI ar reprezenta normă specială, ar lipsi de efecte juridice prevederile art. 9 din aceeași decizie-cadru întrucât, în orice situație statul membru emitent ar putea solicita încetarea executării sancțiunii pecuniare din orice motiv ce ține de regimul de executare al sancțiunii pecuniare.

Mai mult decât atât, prin **Decizia nr. 8/2023 privind soluționarea recursului în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție cu nr. 947/1/2023,

4. Așa cum s-a arătat într-un articol anterior, în ipoteza în care instanțele românești, prin judecătorii delegați, trebuie să pună în executare o sancțiune pecuniară având natura juridică a unei amenzi penale, aplicată unei persoane fizice care nu execută benevol sancțiunea, dar în cazul căreia statul solicitant interzice posibilitatea executării prin conținuturi alternative, vor aplica regimul juridic specific executării silite în natură a sancțiunilor pecuniare, cu concursul organelor fiscale, regim juridic justificat de principii precum cel al supremației dreptului uniunii și al interpretării conforme, cristalizate în jurisprudența CJUE. - A. Băncilă - *Regimul executării amenzilor penale aplicate în alte state membre ale Uniunii Europene și recunoscute în România, în temeiul Deciziei-cadru nr. 2005/214/JAI în ipoteza interdicției alternativelor*, Revista *SCRIPTA MANENT*, nr. 2/2021, p. 27-33, disponibilă pe site-ul Școlii Naționale de Grefieri www.grefieri.ro, la secțiunea *Media*, subsecțiunea *Revista SCRIPTA MANENT*.

5. Sentința penală nr. 117/2024 a Judecătorei Buzău, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 283/2024 a Judecătorei Buzău, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 28/2024 a Judecătorei Roșiorii de Vede, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 79/2024 a Judecătorei Sectorului 2 București, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 317/2024 a Judecătorei Onești, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 953/2024 a Judecătorei Giurgiu, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 188/2024 a Judecătorei Zalău, definitivă prin neexercitarea căii de atac, sentința penală nr. 463/2024 a Judecătorei Sectorului 1 București, definitivă prin neexercitarea căii de atac, disponibile pe portalul de jurisprudență ReJust.

prin care s-a solicitat interpretarea dispozițiilor legale în materia executării sancțiunilor pecuniare aplicate în statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute de instanțele de judecată din România, publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 702 din 1 august 2023* s-a stabilit că: „1. În aplicarea și interpretarea unitară a art. 301 din *Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, temeiul juridic al calculului termenului de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare reprezentând amenzi penale sau administrative aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către instanțele române, este fie dispoziția din Codul penal, fie dispoziția din Codul de procedură fiscală, în funcție de natura sancțiunii;* 2. *Data în raport cu care începe să curgă termenul de prescripție a executării în cazul sancțiunilor pecuniare aplicate de autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene și recunoscute prin hotărâre judecătorească de către autoritățile române, este data rămânerii definitive a hotărârii pronunțate de autoritățile din statele membre prin care s-a aplicat sancțiunea pecuniară*”.

Totodată, este necesar a fi avută în vedere finalitatea deciziei-cadru și anume, garantarea executării sancțiunilor pecuniare în alt stat membru decât statul în care au fost impuse acestea, iar nu stabilirea de reguli speciale și uniforme în statele membre referitoare la faza de executare a sancțiunilor pecuniare recunoscute⁶. În acest sens, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reiterat în *Hotărârea din 4 martie 2020, în cauza*

Bank BGZ BNP Paribas S.A. C-183/18, în paragrafele 49 și 50, că decizia-cadru urmărește, fără a proceda la armonizarea legislațiilor statelor membre în materia dreptului penal, **să garanteze executarea sancțiunilor financiare în cadrul acestor state datorită principiului recunoașterii reciproce**. Principiul recunoașterii reciproce, care stă la baza economiei deciziei-cadru, implică, în temeiul articolului 6 din aceasta, că statele membre sunt în principiu obligate să recunoască o decizie de impunere a unei sancțiuni financiare care a fost transmisă conform articolului 4 din decizia-cadru, fără altă formalitate și să ia imediat toate măsurile necesare pentru executarea sa, **motivele de refuz al recunoașterii sau al executării unei astfel de decizii trebuind să fie interpretate în mod restrictiv**. În consecință, **Decizia-cadru 2005/214/JAI nu urmărește să realizeze armonizarea legislațiilor statelor membre în materia executării sancțiunilor pecuniare (financiare) recunoscute, ci să garanteze executarea acestor sancțiuni în cadrul statelor în care au fost recunoscute datorită principiului recunoașterii reciproce, iar regulile care guvernează executarea sancțiunii recunoscute sunt acelea prevăzute în dreptul statului de executare**.

În plus, față de finalitatea deciziei-cadru, este necesar să luăm în considerare și factorul timp, în situații în care termenul de prescripție al executării sancțiunii pecuniare este mult mai scurt ca durată conform legislației statului emitent față de cea a statului de executare. Mai exact, în astfel de situații, dacă s-ar interpreta că statul de executare trebuie să înceteze executarea sancțiunii pecuniare în situația în care statul emitent solicită retragerea hotărârii ca urmare

6. Hotărârea CJUE din 4 martie 2020, Bank BGZ BNP Paribas S.A., C-183/18.

a intervenirii termenului de prescripție a executării sancțiunii conform propriei legislații, timpul pe care statul de executare l-ar avea la dispoziție pentru aducerea la îndeplinire a însuși scopului deciziei-cadru, executarea sancțiunii pecuniare, ar fi foarte scurt.

În acest caz, credem că ar fi nesocotit însuși scopul deciziei-cadru, și anume garantarea executării sancțiunilor financiare în cadrul altor state membre datorită principiului recunoașterii reciproce.

Nu putem exclude din vedere și aspectul că, în multe din adresele pe care statele membre emitente le transmit instanțelor competente din România, în calitate de stat executant, prin care solicită retragerea hotărârii ca urmare a intervenirii prescripției executării sancțiunii pecuniare, se specifică și faptul ca statul de executare trebuie să informeze statul emitent dacă persoana sancționată a efectuat vreo plată, caz în care se întrerupe termenul de prescripție conform legislației statului emitent⁷. Astfel, dacă am aprecia că executarea sancțiunii pecuniare poate fi încetată ca urmare a intervenirii prescripției executării pedepsei conform legislației statului emitent, în această ultimă ipoteză, instanța competentă din statul de executare ar trebui să informeze instanța competentă din statul emitent dacă persoana sancționată a efectuat o plată parțială, urmând ca statul emitent să solicite continuarea executării sancțiunii pecuniare față de aspectul că termenul de prescripție s-a întrerupt. Ulterior, termenul de prescripție al executării sancțiunii pecuniare se poate împlini conform legislației statului de executare, caz în care, în conformitate cu dispozițiile art. 9 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, instanța de judecată

competentă din statul de executare trebuie să dispună încetarea executării sancțiunii pecuniare. Am ajunge astfel la o *lex tertia* prin combinarea dispozițiilor legale referitoare la prescripția executării sancțiunii pecuniare din ambele state, atât statul emitent, cât și statul de executare.

Considerăm că statul membru emitent poate invoca prescripția executării sancțiunii pecuniare în conformitate cu legislația sa, **doar până la momentul recunoașterii hotărârii de către statul de executare**, ulterior recunoașterii putând invoca doar **motive de încetare a executării sancțiunii ce decurg din valabilitatea hotărârii recunoscute**. Altfel spus, considerăm că dispozițiile art. 12 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, astfel cum au fost transpuse în art. 304 din Legea 302/2004, au în vedere motive de încetare a executării sancțiunii pecuniare ce țin de însăși valabilitatea hotărârii ce a fost recunoscută de statul de executare. De exemplu, hotărârea pronunțată de statul emitent își pierde caracterul executoriu în situația în care a fost admisă în statul emitent o cale extraordinară de atac ce a dus la anularea acesteia ori a caracterului executoriu al hotărârii, ori a fost aplicată amnistia sau grațierea pedepsei. Sub acest aspect, avem în vedere și dispozițiile art. 11 alin. 2 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI transpuse în art. 303 alin. 2 din Legea 302/2004 conform cărora *numai statul emitent poate hotărî asupra unei cereri de revizuire a deciziei*.

Deși scopul deciziei-cadru nu este de a asigura venituri suplimentare la bugetul statelor executante, nu putem să excludem ca argument și dispozițiile art. 13 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI, transpuse

7. Sentința penală nr. 52/2024 a Judecătoriei Hațeg, definitivă prin neexercitarea căii de atac, disponibilă pe portalul de jurisprudență ReJust.

în art. 305 alin. 1 din Legea 302/2004, conform cărora *sumele obținute din executarea deciziilor revin statutului executant, cu excepția cazului în care s-a convenit altfel între statul emitent și cel executant, cu atât mai mult cu cât cheltuielile efectuate de autoritățile române în procedura recunoașterii și executării sancțiunilor pecuniare rămân în sarcina statului.*

Remarcăm faptul că dispozițiile Deciziei-cadru nr. 2005/214/JAI incidente în problema analizată în prezentul articol, mai exact, raportul dintre art. 9 și art. 12, au generat și încă generează practică neunitară nu doar la nivelul instanțelor de judecată din România, ci și la nivelul instanțelor de judecată din alte state membre ale Uniunii Europene. Astfel, consultând colegi magistrați din alte state membre ale Uniunii Europene sub aspectul problemei analizate, am observat că dispozițiile legale menționate anterior sunt interpretate și aplicate diferit în situația în care statul emitent solicită statului de executare încetarea executării sancțiunii pecuniare întrucât a intervenit prescripția executării acesteia.

În acest sens, în state precum Grecia, Italia și Germania, se consideră că dispozițiile art. 12 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI reprezintă o normă specială în raport de art. 9 din aceeași decizie, astfel

încât, indiferent de motivul de retragere a hotărârii recunoscute invocat de către statul membru emitent, statul membru de executare este obligat să înceteze executarea sancțiunii pecuniare. În schimb, în state precum Bulgaria și Polonia, practica majoritară este în sensul invers, mai exact că numai statul membru de executare poate invoca prescripția drept cauză de încetare a executării sancțiunii pecuniare, considerând că dispozițiile cuprinse în art 9 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI sunt norme speciale față de art. 12 din aceeași decizie-cadru.

Credem că ar fi oportună și deosebit de utilă sesizarea de către instanțele de judecată a Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea adresării unei **întrebări preliminare⁸ referitoare la interpretarea dispozițiilor art. 9 și art. 12 din Decizia-cadru nr. 2005/214/JAI**, mai exact, dacă în baza art. 12 din decizia-cadru, statul membru emitent poate solicita retragerea hotărârii și încetarea executării sancțiunii pecuniare recunoscute de către un alt stat membru, ca urmare a intervenirii prescripției executării sancțiunii conform propriei legislații sau dacă, în baza art. 9 din decizia-cadru, doar statul membru de executare poate aplica prescripția executării sancțiunii pecuniare conform propriei sale legislații, ulterior recunoașterii hotărârii date de statul emitent.

8. Procedura întrebărilor preliminare este reglementată în Tratatul Privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) la articolul 267 care are următorul cuprins: *”Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la: (b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii; În cazul în care o asemenea chestiune se invocă în fața unei instanțe dintr-un stat membru, această instanță poate, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință îi este necesară pentru a pronunța o hotărâre, să ceară Curții să se pronunțe cu privire la această chestiune. În planul legislației naționale sunt corespondente dispozițiilor art. 267 din TFUE prevederile art. 2 alin. (1) – (3) din Legea nr. 340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art. 35 paragraful 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care prevăd că: “(1) Instanța de judecată, din oficiu sau la cerere, poate solicita Curții de Justiție a Comunităților Europene să se pronunțe cu titlu preliminar asupra unei întrebări ridicate într-o cauză de orice natură și care se referă la validitatea sau la interpretarea unuia dintre actele prevăzute la art. 35 paragraful (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, în cazul în care apreciază că o decizie în această privință este necesară pentru pronunțarea unei hotărâri în cauză.*

Concluzionând, considerăm că, în situația analizată în prezentul articol, soluția cea mai apropiată, atât de finalitatea Deciziei-cadru nr. 2005/214/JAI, cât și de normele juridice prezentate, este aceea că regimul prescripției executării sancțiunii pecuniare

recunoscute de un alt stat membru este cel prevăzut de legislația statului de executare, statul membru emitent neputând solicita retragerea deciziei și încetarea executării ca urmare a intervenirii prescripției sancțiunii pecuniare conform propriei legislații.

Cuvinte-cheie

sancțiuni pecuniare, cooperare judiciară internațională penală, Decizia-cadru 2005/214/JAI, regimul executării sancțiunii pecuniare, cauze de încetare a executării, prescripția executării sancțiunii pecuniare, lege aplicabilă, finalitatea deciziei-cadru, hotărârea CJUE în cauza Bank BGŽ BNP Paribas S. A., C-183/18

Key words

pecuniary sanctions, judicial cooperation in criminal matters, Council Framework Decision no. 2005/214/JHA, the regime of the enforcement of pecuniary sanctions, causes for termination of the enforcement, statute of limitation for the execution of pecuniary sanctions, applicable law, the purpose of the framework decision, tECHR judgment Bank Bgz BNP Paribas SA, C183/18

Competența teritorială facultativă. Decizia Curții Constituționale nr. 290 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 127 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

Grefier Neacșu Georgiana, formator al Școlii Naționale de Grefieri¹

Rezumat

Prezentul articol își propune să expună cele mai importante aspecte privind competența teritorială facultativă care rezultă din dispozițiile art. 127 C.proc.civ., prin analizarea modificărilor aduse în urma publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 290 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor alin. (1) și (2) din articolul analizat. Decizia menționată prezintă interes deosebit având în vedere că a avut rolul de a alinia dispozițiile legale cu prevederile constituționale, asigurând astfel respectarea drepturilor fundamentale ale părților implicate în litigii. În comparație cu reglementările din prima formă a Noului Cod de procedură civilă, actualele prevederi reflectă o evoluție pozitivă în direcția protecției drepturilor procesuale ale cetățenilor, respectiv accesul liber la justiție și egalitatea în fața legii.

Abstract

This Article aims to set out the most important aspects of optional territorial jurisdiction resulting from the provisions of art. 127 from Civil Procedure Code, by analyzing the amendments made following the publication of the Constitutional Court Decision no. 290 of 26 April 2018 on the exception of unconstitutionality of the provisions para. (1) and (2) of the article under consideration. The decision mentioned has particular interest given that it was intended to align legal provisions with constitutional provisions, thus ensuring respect for the fundamental rights of the parties involved in the disputes. Compared to the regulations of the first form from Civil Procedure Code, the current provisions reflect a positive development in the direction of protection of citizens' procedural rights, free access to justice and equality before the law.

1. Personal de instruire propriu în cadrul Departamentului relații internaționale, formator la disciplina *Drept procesual civil*.

1. *Noțiuni generale*

Competența instanței de judecată este un concept juridic esențial care determină capacitatea și autoritatea unei instanțe de a judeca și soluționa anumite tipuri de cauze. Acest concept este fundamental pentru asigurarea unui sistem judiciar eficient și echitabil. Iată câteva aspecte introductive referitoare la competența instanțelor judecătorești:

Competența instanței de judecată se referă la ansamblul regulilor care determină instanța abilitată să soluționeze un anumit tip de cauză. Aceasta se bazează pe criterii legale bine definite și este esențială pentru organizarea și funcționarea sistemului judiciar.

Stabilirea corectă a competenței este esențială pentru a asigura că fiecare cauză este judecată de instanța corespunzătoare, prevenind abuzurile și erorile judiciare.

Normele privitoare la competența instanțelor judecătorești, în procesul civil, se regăsesc, în principal, în Codul de procedură civilă.

În dreptul procesual civil, competența² ar putea fi definită ca fiind aptitudinea recunoscută de lege unei instanțe judecătorești, unui organ de jurisdicție sau cu activitate jurisdicțională de a judeca o anumită pricină, conform normelor legale în vigoare.

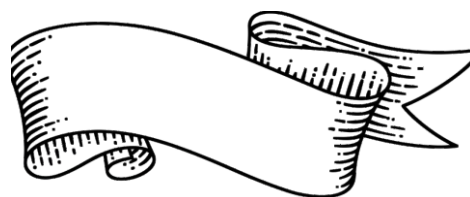
Este important să subliniem că reglementarea competenței se referă la atribuțiile instanțelor judecătorești sau ale altor organe cu caracter jurisdicțional. Aceasta nu vizează individual judecătorii care fac parte din completul de judecată, nici secțiile sau completurile specializate din cadrul unei instanțe. Mai precis, competența instanțelor judecătorești este stabilită

în funcție de criterii obiective, cum ar fi natura cauzei, valoarea litigiului sau gradul instanței, și nu în funcție de componența nominală a completului de judecată sau specializarea instanței. Astfel, regulile de competență sunt menite să asigure o distribuire corectă și echitabilă a cauzelor între diversele instanțe și organe jurisdicționale.

Clasificarea normelor de competență prezintă o importanță practică semnificativă, deoarece permite identificarea corectă a regimului de ordine publică sau privată aplicabil în cazul încălcării acestora. Această clasificare ajută la determinarea consecințelor juridice specifice și a măsurilor ce pot fi adoptate pentru remedierea eventualelor nereguli procedurale, asigurând astfel o aplicare corectă și eficientă a legii.

O primă clasificare importantă a normelor de competență se realizează între normele de competență generală și cele de competență jurisdicțională. Normele de competență generală au rolul de a delimita atribuțiile instanțelor judecătorești de cele ale altor organe ale statului, indiferent dacă aceste organe desfășoară sau nu activități jurisdicționale. Pe de altă parte, normele de competență jurisdicțională stabilesc limitele și atribuțiile diferitelor instanțe judecătorești în funcție de criterii precum gradul și teritorialitatea acestora.

În cadrul competenței jurisdicționale, trebuie să facem o distincție între competența materială și cea teritorială, în sensul de a menționa dacă ne referim la instanțe de grade diferite sau la instanțe de același grad.

2. V.M. Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. I, Editura Național, 1997, pag. 371.

2. Competența teritorială

Competența teritorială implică o delimitare pe orizontală între instanțele judecătorești de același rang. Aceasta presupune identificarea instanței precise, fie ea judecătorie, tribunal sau curte de apel, care are autoritatea de a soluționa o anumită cauză civilă. Această delimitare este esențială pentru a asigura că fiecare caz este atribuit instanței adecvate în funcție de locația geografică relevantă. Determinarea competenței teritoriale se bazează pe mai mulți factori, cum ar fi domiciliul sau reședința părților implicate, locul unde s-a produs fapta generatoare de litigiu, sau locul unde se află bunul imobil în cauză. Prin aceste criterii, se urmărește asigurarea accesului facil al părților la justiție și distribuirea echitabilă a volumului de muncă între instanțele de același grad.

Cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție, care este unică, toate celelalte instanțe judecătorești au o competență limitată la o anumită circumscripție teritorială, determinată de lege.

Regula generală este că procesele sunt de competența instanței de drept comun din punct de vedere teritorial. Mai exact, regula generală, conform art. 107 alin. (1) C.proc.civ., este că se va introduce cererea de chemare în judecată la instanța în a cărei circumscripție domiciliază sau își are sediul pârâtul, dacă legea nu prevede altfel.

Există două excepții de la această regulă: *competența teritorială alternativă sau facultativă*, când reclamantul poate alege între două sau mai multe instanțe deopotrivă competente, și *competența teritorială exclusivă sau excepțională*, când cererea trebuie depusă la o anumită instanță, fără posibilitatea părților de a alege altă instanță.

3. Competența teritorială alternativă sau facultativă

Ajungând la subiectul principal al acestui articol, și anume *competența teritorială alternativă sau facultativă*, precizăm că sunt unele situații în care, pe lângă instanța de la domiciliul sau, după caz, sediul pârâtului [potrivit art. 107 alin. (1) C.proc.civ.], mai sunt competente și alte instanțe.

În anumite cazuri prevăzute de lege, pot să fie deopotrivă competente mai multe instanțe, respectiv instanțe de același grad.

Codul de procedură civilă reglementează competența teritorială alternativă prin art. 108, art. 109, art. 110 teza a II-a, art. 111, art. 112-115 și art. 127.

Prezentul articol își propune să analizeze competența teritorială alternativă instituită de dispozițiile art. 127 C.proc.civ.

Art. 127 C.proc.civ., după modificările aduse de către legiuitor, în urma publicării *Deciziei nr. 290/2018 a Curții Constituționale a României*³, prevede următoarele:

„(1) Dacă un judecător are calitatea de reclamant într-o cauză de competența instanței la care își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, va sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța la care își desfășoară activitatea.

(2) În cazul cererii introduse împotriva unui judecător care ar fi de competența instanței la care acesta își desfășoară activitatea sau a unei instanțe inferioare acesteia, reclamantul poate sesiza una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția

3. Publicată în M. Of. Partea I, nr. 638 din 23 iulie 2018.

oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța care ar fi fost competentă, potrivit legii.

(2[^]1) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în ipoteza în care o instanță de judecată are calitatea de reclamant sau de pârât, după caz.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul procurorilor, asistenților judicari și grefierilor.”

Competența facultativă prevăzută în noul Cod de procedură civilă reprezintă o inovație, neavând corespondent în reglementarea anterioară. Această competență se aplică în situația în care una dintre părțile implicate într-o acțiune – fie că este reclamant sau pârât – este un judecător, un procuror, un asistent judiciar, un grefier sau chiar o instanță de judecată.

S-a afirmat⁴ că această noutate își găsește explicația în opțiunea legiuitorului de a evita situații care ar putea crea neîncredere în justiție sau chiar ar evita situații stânjenitoare pentru judecătorul/procurorul/asistentul judiciar/grefierul aflat în proces. Competența facultativă este o măsură proactivă și modernă care reflectă angajamentul sistemului judiciar de a menține standarde înalte de imparțialitate și echitate în toate procedurile legale. Aceasta adaugă un strat suplimentar de protecție pentru justițiabili, garantând că fiecare cauză este judecată într-un cadru obiectiv și nepărtinitor.

În Codul de procedură civilă din 1865, în situația în care judecătorul sau vreuna dintre persoanele prevăzute la alin. (3) din articolul analizat aveau calitatea de

reclamant sau de pârât, se prevedea instituția strămutării procesului civil, în temeiul căreia cauza putea fi mutată la o altă instanță în cadrul aceleiași circumscripții a curții de apel (cu excepția situației în care strămutarea se cerea de la curtea de apel, când competența de soluționare revenea Înaltei Curți de Casație și Justiție, care, în caz de admitere a cererii, ar fi strămutat cauza la una dintre instanțele judecătorești de același grad aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate - art. 145 alin. (1) C.proc.civ.).

Observăm că legiuitorul român a ales să delimiteze clar categoriile de persoane cărora li se aplică articolul în discuție: judecători, procurori, asistenți judicari și grefieri. Această delimitare precisă asigură o aplicare uniformă și previzibilă a dispozițiilor legale.

După cum se poate observa, articolul nu se aplică celor care dețin funcția de magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind excluși de către legiuitor și judecătorii și personalul instituției amintite anterior. În opinia noastră, explicația ar putea fi că Înalta Curte de Casație și Justiție nu are competența de a soluționa o cauză în primă instanță, iar sintagma „*la care își desfășoară activitatea*” din cuprinsul articolului studiat a fost interpretată restrictiv, în sensul că se referă la situația în care judecătorul își desfășoară activitatea efectiv în cadrul instanței competente să se pronunțe asupra cererii de chemare în judecată *în primă instanță*⁵. Prin urmare, aceste categorii de persoane nu pot avea calitatea de reclamant sau de pârât într-o acțiune introdusă în primă instanță la Înalta Curte de Casație și Justiție.

4. V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, *Drept procesual civil*, Ediție revizuită și adăugită de T.C. Briciu, C.C. Dinu, Editura Universul Juridic, 2023, pag. 304.

5. Decizia nr. 7 din 16 mai 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în M. Of. Partea I, nr. 461 din 22 iunie 2016, prin care s-a examinat recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 127 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă.

O situație particulară se referă la procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție și de la Direcția de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Procurorii din cadrul structurilor teritoriale ale Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, chiar dacă pe perioada activării în cadrul structurilor teritoriale înființate în acord cu Regulamentele de organizare și funcționare ale celor 2 instituții (servicii și birouri), dobândesc temporar gradul profesional de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, aceștia activează efectiv în cadrul serviciilor ori birourilor organizate, corespondente circumscripțiilor teritoriale ale curților de apel și tribunalelor. Prin urmare, în cazul acestor procurori, instanța la care activează este dată de curtea de apel sau tribunalul pe lângă care își desfășoară activitatea parchetul în a cărui circumscripție teritorială este înființat serviciul sau biroul.

Ca atare, din perspectiva aplicării dispozițiilor art. 127 alin. (1) și (3) C.proc.civ., procurorii din cadrul structurilor teritoriale (servicii și birouri) constituite în cadrul Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infrafracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism beneficiază de același regim juridic, întocmai procurorilor de la parchetele de pe lângă curțile de apel și tribunale.

În prima versiune a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, dacă judecătorul, procurorul, asistentul judiciar sau grefierul ar fi fost reclamant într-o cauză, acesta ar fi trebuit să sesizeze instanța

de judecată competentă. Ulterior, la primul termen de judecată la care părțile erau legal citate, pârâtul ar fi avut posibilitatea să solicite declinarea competenței în favoarea unei instanțe de același grad din circumscripția unei curți de apel învecinate. Această procedură prezenta însă dezavantaje semnificative pentru reclamant. În primul rând, implica o pierdere de timp considerabilă întrucât cauza ar fi fost transferată la o altă instanță, ceea ce ar fi întârziat soluționarea fondului cauzei. În al doilea rând, exista riscul ca pârâtul să nu invoce excepția de necompetență în mod corespunzător sau în termen, mai ales în cazul în care acesta nu avea cunoștință de calitatea reclamantului. Astfel, în practică, această procedură a generat complicații suplimentare și a afectat eficiența procesului judiciar.

Prin Legea nr. 76/2012, pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă⁶, au fost aduse modificări actului normativ indicat anterior, iar dacă ar fi să analizăm articolul din punct de vedere gramatical, în situația în care reclamantul are calitatea de judecător sau deține una din calitățile menționate la alin. (3), precum și dacă este o instanță de judecată, putem observa că acesta *este obligat* (aspect care rezultă din sintagma „*va sesiza*”) să sesizeze o instanță de același grad aflată în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța la care își desfășoară activitatea. Ipoteza avută în vedere este, astfel, de ordine publică, caracterul fiind generat de valoarea ocrotită, și anume asigurarea prestigiului justiției. Doar alegerea instanței este facultativă, însă aceasta nu influențează natura juridică a normei de competență.

6. Publicată în M. Of. Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012.

În cazul în care reclamantul sesizează o instanță din circumscripția unei curți de apel care nu este învecinată, norma are un caracter de ordine privată, putând fi invocată numai prin întâmpinare, sau, dacă întâmpinarea nu este obligatorie, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe. Dacă reclamantul nu respectă prevederile în discuție și sesizează instanța normal competentă, indiferent dacă în litigiul respectiv, în lipsa calității reclamantului, competența teritorială ar fi fost de ordine publică sau privată, pârâțul poate solicita declinarea competenței.

În această situație avem de-a face cu o competență alternativă, deoarece alegerea aparține reclamantului, care va căuta, desigur, o instanță mai apropiată geografic sau mai familiarizată cu tipul de cauză dedusă judecătii.

După o analiză gramaticală a articolului, putem observa că, în situația prevăzută de alin. (2) al art. 127 C.proc.civ., respectiv în situația în care judecătorul sau vreuna dintre persoanele menționate la alin. 3 sau instanța de judecată are calitatea de pârât, reclamantul „*poate*” să se adreseze unei alte instanțe decât cea normală, dar nu este obligat să procedeze astfel, aspect din care rezultă că norma de competență, în acest caz, ar fi una de ordine privată, fiind supusă regulii înscrise în art. 130 alin. (3). Cu toate acestea, în literatura de specialitate⁷ s-a considerat că și această ipoteză este de ordine publică, având în vedere că valoarea protejată, atât de alin. (1) cât și de alin. (2), este aceeași, respectiv imaginea justiției.

În această din urmă ipoteză, este greu de crezut că reclamantul cunoștea calitatea pârâțului. Dacă reclamantul află de calitatea pârâțului după sesizarea instanței, credem că se poate cere declinarea la primul termen de judecată, respectiv, după momentul procesual la care necompetența teritorială de ordine publică poate fi invocată, revenind reclamantului sarcina de a susține în mod credibil că a luat cunoștință de calitatea pârâțului doar la un moment ulterior.

Decizia Curții Constituționale nr. 290/2018 se referă la excepția de neconstituționalitate ridicată într-un proces civil unde s-a contestat constituționalitatea unor dispoziții legale pe motiv că acestea ar contraveni principiului liberului acces la justiție și dreptului la un proces echitabil, garantate de Constituția României.

Concret, în acest caz, excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul unui litigiu civil și se referă la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 127 alin. (1) și alin. (2) C.proc.civ. în vigoare în raport cu articolele din Constituția României care protejează drepturile fundamentale. Astfel de articole includ, dar nu se limitează la art. 21 din Constituția României care garantează accesul liber la justiție.

Curtea Constituțională a trebuit să evalueze dacă prevederile legale contestate respectă sau încalcă aceste drepturi fundamentale.

Astfel, prin decizia nr. 290/2018, Curtea Constituțională a statuat că sintagma „*de competența instanței la care își desfășoară activitatea*” din cuprinsul art. 127 alin. (1) C.proc.civ., precum și sintagma „*care își desfășoară activitatea la instanța competentă să judece cauza*” din cuprinsul art. 127 alin. (2) C.proc.civ. sunt neconstituționale.

7. V.M. Ciobanu, T.C. Briciu, C.C. Dinu, op. cit., pag. 381.

În argumentarea sa, Curtea a subliniat, conform unei jurisprudențe constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, că nu este suficient doar să se realizeze o justiție efectivă, ci este esențial și să se mențină aparența respectării tuturor condițiilor legale pentru a garanta un proces echitabil. Adesea, poate fi dificil să se prezinte dovezi care să pună la îndoială imparțialitatea subiectivă a unui judecător. Din acest motiv, este esențială impunerea unor cerințe stricte privind imparțialitatea obiectivă.

Astfel, Curtea recunoaște importanța percepției publice și a încrederii cetățenilor în sistemul judiciar. Prin menținerea aparenței de imparțialitate, se asigură nu doar echitatea procesului pentru părțile implicate, dar și consolidarea încrederii generale în justiție. Aceasta înseamnă că orice dubiu rezonabil privind imparțialitatea unui judecător trebuie eliminat prin respectarea strictă a normelor obiective, astfel încât să nu existe suspiciuni de părtinire sau influență necorespunzătoare.

Curtea a ajuns la concluzia că restricționarea competenței facultative numai la cererile formulate de către judecătorii ale căror competențe sunt atribuite instanței de judecată la care aceștia își desfășoară activitatea încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (3) și ale art. 124 alin. (2). O asemenea abordare legislativă limitează aplicarea garanției imparțialității instanței, vitală pentru asigurarea unui proces echitabil, doar la situațiile specifice menționate anterior. Această restricționare contravine obiectivului primordial al acestei garanții, care este protejarea prestigiului și integrității imparțialității justiției. Prin restrângerea domeniului de aplicare al garanției imparțialității, se periclitează fundamentul unui sistem judiciar echitabil. În esență, garanția imparțialității nu trebuie să fie limitată la cazuri particulare, ci trebuie

să fie aplicabilă în toate situațiile pentru a menține încrederea publicului în sistemul judiciar. Un astfel de cadru legislativ riscă să creeze lacune care pot permite existența unor influențe sau părtiniri necorespunzătoare, subminând astfel integritatea procesului judiciar. Este esențial ca legiuitorii să recunoască faptul că imparțialitatea este un pilon al justiției care susține legitimitatea întregului sistem judiciar. Protejarea prestigiului justiției implică nu doar evitarea reală a oricăror forme de părtinire, dar și evitarea oricăror aparențe de părtinire. Aceasta presupune că orice persoană implicată într-un proces să aibă încredere deplină că decizia judecătorească este luată pe baza unei analize obiective și imparțiale a probelor și argumentelor prezentate. Prin urmare, o abordare legislativă adecvată trebuie să includă mecanisme clare și extinse care să asigure că garanția imparțialității instanței este aplicabilă în mod universal și necondiționat, protejând astfel nu doar drepturile părților implicate, dar și integritatea și reputația justiției în ansamblul său. Numai astfel se poate menține și întări încrederea publicului în corectitudinea și echitatea sistemului judiciar.

Un alt aspect deosebit de important pe care trebuie să-l punctăm este faptul că legiuitorul, în ceea ce privește „calitatea de reclamant” care rezultă din alin. (1) al art. 127, nu a avut în vedere interpretarea în sens larg de parte în dosar, ci a avut în vedere înțelesul strict de reclamant în cererea de chemare în judecată, nefiind astfel incident textul de lege în situația în care judecătorul sau vreuna din persoanele menționate la alin. (3) are calitatea de intervenient în interes propriu⁸. În literatura de specialitate⁹, s-a apreciat că dispozițiile nu sunt incidente nici în cazul în care un judecător, un procuror, asistent judiciar sau grefier are calitatea de reprezentat legal al reclamantului.

În forma inițială, Codul nu făcea referire la situația în care instanța are calitatea de reclamant sau de pârât și nici la situația în care această poziție procesuală revenea judecătorului de la instanța ierarhic inferioară celei competente. Practic, existau numai ipoteza judecătorului care activa la instanța competentă și situațiile asimilate, care se reduceau numai la procuror, asistent judiciar și grefier.

Prin decizia analizată, Curtea Constituțională a clarificat că termenul „judecător” din prevederile Codului de procedură civilă trebuie interpretat în sens constituțional, întrucât se referă și la instanța de judecată. În plus, Curtea a recomandat extinderea aplicării competenței facultative și în situațiile în care instanța de judecată este parte în proces, fie ca reclamant, fie ca pârât, în funcție de circumstanțe specifice. Având în vedere caracteristicile particulare ale cazului, Curtea a ajuns la concluzia că permisiunea

ca o instanță de judecată să acționeze ca parte într-un proces, în combinație cu rolul său de a exercita competența jurisdicțională, poate genera îndoieli justificate cu privire la imparțialitatea acesteia. Această situație contravine principiilor constituționale prevăzute în art. 21 alin. (3), care garantează accesul liber la justiție pentru toți cetățenii, și ale art. 124 alin. (2), care subliniază importanța asigurării unei justiții echitabile și corecte. Prin urmare, decizia Curții a avut ca efect clarificarea și restrângerea posibilității ca instanțele de judecată să acționeze în dublă calitate, respectiv de „judecător” și de parte într-un litigiu, subliniind importanța menținerii independenței și imparțialității sistemului judiciar în procesul de administrare a justiției. Această interpretare întărește respectarea principiilor fundamentale ale statului de drept și garantează protecția drepturilor fundamentale ale cetățenilor în fața instanțelor de judecată.

Astfel, alineatul (2¹) al art. 127 C.proc.civ. a fost introdus prin Legea nr. 310/2018¹⁰ ca urmare a constatării de către Curtea Constituțională a faptului că dispozițiile art. 127 alin. (1) și (2) sunt constituționale în măsura în care privesc și instanța de judecată în calitate de parte reclamantă/pârâtă. Instanța de control constituțional a apreciat că „*există elemente obiective care conduc în mod întemeiat la îndoieli cu privire la imparțialitatea judecătorului, întrucât instanța din care face parte cumulează competența jurisdicțională cu calitatea de parte în proces*”. De asemenea, Curtea Constituțională a mai reținut că „*în urma constatării neconstituționalității*

8. Decizia nr. 1198 din 26 mai 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția I Civilă, disponibilă la <https://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta>.

9. G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, Ediția a 5-a, revizuită și adăugită, Editura Hamangiu, 2020, pag. 331.

10. Publicată în M. Of. Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018.

sintagmelor menționate la paragraful 46 al prezentei decizii, noua formulă a textului art. 127 alin. (1) și (2) C.proc.civ. se bucură în continuare de prezumpția de constituționalitate, permițând, în mod rezonabil, calificarea noțiunii de judecător ca fiind una sui generis, aceasta cuprinzând atât judecătorul, stricto sensu, cât și instanța de judecată, lato sensu. În aceste condiții, Curtea reține că noțiunea de judecător privită stricto sensu din cuprinsul dispozițiilor legale criticate are un caracter restrictiv și nu corespunde cerințelor de imparțialitate obiectivă a instanțelor.” Efectul obligatoriu al deciziilor prin care Curtea Constituțională constată neconstituționalitatea unor dispoziții cuprinse într-o lege sau o ordonanță impunea, fără doar și poate, completarea dispozițiilor art. 127 C.proc.civ. cu prevederile alin. (2¹).

Ceea ce este foarte interesant este faptul că dispozițiile alin. (2¹) ale art. 127 C.proc.civ. se referă numai la instanțele de judecată, ceea ce înseamnă că textul nu poate fi extins prin analogie și în privința parchetelor de pe lângă instanțe, atunci când acestea au calitatea de reclamante sau de pârâte, aspect care rezultă și din decizia analizată.

În ceea ce privește dispozițiile art. 127 alin. (2) și alin. (2¹) C.proc.civ., acestea prevăd o limitare pentru reclamant în sensul că nu i se îngăduie să investească orice instanță din țară, ci trebuie să se adreseze uneia dintre instanțele aflate în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța care ar fi fost competentă potrivit legii. Reclamantul care a investit instanța normal competentă, indiferent dacă a știut sau nu că pârătul este judecător sau are

vreuna din calitățile menționate la alin. 3 la această instanță sau la instanța inferioară, nu ar putea să ceară, pentru acest motiv, declinarea competenței la una dintre instanțele arătate la art. 127 alin. (2) C.proc.civ., deoarece opțiunea pentru una dintre instanțele menționate la articolul în cauză poate fi exprimată numai la momentul sesizării acesteia, iar sesizarea instanței menționate este consecința unei prorogări de competență, îngăduită numai în modalitatea reglementată de acest text. Considerațiile sunt valabile și pentru ipoteza de la art. 127 alin. (2¹) C.proc.civ.

În legătură cu dispozițiile art. 127 din Codul de procedură civilă, se ridică întrebarea dacă noțiunea de „*instanță inferioară*” trebuie interpretată ca referindu-se doar la instanța imediat ierarhic inferioară sau la toate instanțele ierarhic inferioare celei la care își desfășoară activitatea judecătorul parte în proces. Având în vedere că dispozițiile legale nu fac această distincție și luând în considerare considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 290/2018, care subliniază că „*pentru ca principiul egalității de arme să fie garantat în mod efectiv, părților trebuie să li se asigure același tratament de la început și până la finalizarea litigiului, inclusiv în căile de atac*”, statul are obligația pozitivă de a reglementa un cadru legislativ care să asigure imparțialitatea obiectivă a instanțelor încă de la începutul procesului civil.

Prin urmare, în literatura de specialitate¹¹ s-a considerat că noțiunea de „*instanță inferioară celei la care își desfășoară activitatea judecătorul parte în proces*” ar trebui să includă toate instanțele ierarhic inferioare, nu doar pe cea imediat inferioară. Prin urmare, credem că este evident motivul pentru care textul de lege nu

11. G. Boroi, M. Stancu, *op. cit.*, pag. pag. 333.

poate fi aplicat Înaltei Curți de Casație și Justiție în calitate de persoană juridică, având în vedere faptul că aceasta este instanța supremă în România. În consecință, deși Înalta Curte de Casație și Justiție este o entitate juridică, normele legale supuse discuției care se aplică altor instanțe de judecată nu sunt aplicabile în cazul său, având în vedere poziția sa unică în sistemul judiciar românesc.

Cu toate acestea, având în vedere considerentele Deciziei nr. 290/2018 a Curții Constituționale, trebuie să recunoaștem că, în cazul judecătorilor de la curțile de apel, aplicabilitatea dispozițiilor art. 127 C.proc.civ. este condiționată de faptul că, potrivit legii, aceste instanțe au competența de a soluționa o cale de atac în reformare în cauza concretă.

În doctrina anterioară publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 290/2018, se considera că scopul articolului, respectiv acela de a asigura imparțialitatea instanței, ar fi fost mai bine protejat și în cazul în care reclamantul avea calitatea de judecător, grefier etc. la instanța superioară celei căreia i-ar reveni, potrivit legii, competența de soluționare în primă instanță, pentru a se evita ca eventualele căi de atac exercitate împotriva hotărârii pronunțate de instanța inferioară să fie soluționate la instanța superioară, unde își desfășoară activitatea judecătorul, procurorul, asistentul judiciar sau grefierul. O astfel de interpretare extensivă nu a putut fi reținută, deoarece nu se putea anticipa exercitarea căii de atac în cauză, fiind posibil ca părțile să achieseze la hotărârea pronunțată sau pur și simplu ca aceasta să rămână definitivă prin neapelare sau nerecurare.

De asemenea, este important ca persoana în cauză (judecător, procuror, asistent judiciar sau grefier) să se adreseze de la început uneia dintre instanțele arătate de art. 127 alin. (1) C.proc.civ., acest lucru presupunând că, dacă ajunge să își desfășoare activitatea la instanța deja sesizată după momentul investirii acesteia, prin delegare sau transfer, prevederile menționate nu își mai găsesc aplicarea. În această situație, se poate recurge la strămutare, iar nicidecum la declinarea competenței în favoarea vreuneia dintre instanțele menționate la articolul în cauză, o asemenea soluție nefiind îngăduită de legiuitor.

Dacă reclamantul este un judecător sau are vreuna din calitățile menționate la alin. (3) și se adresează instanței la care își desfășoară activitatea, necompetența teritorială de ordine publică instituită de art. 127 alin. (1) C.proc.civ., excepție absolută, trebuie invocată de părți sau de judecător la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate în fața primei instanței și pot pune concluzii, conform prevederilor art. 130 alin. (2) C.proc.civ. În cazul în care acesta, în calitate de reclamant într-o cerere de chemare în judecată, se adresează unei alte instanțe decât cea aflată în circumscripția oricăreia dintre curțile de apel învecinate cu curtea de apel în a cărei circumscripție se află instanța la care își desfășoară activitatea, adică unei instanțe care se află în circumscripția unei curți de apel care nu este învecinată cu curtea de apel în cadrul căreia se află instanța unde acesta activează, atunci această situație se circumscrie unei excepții de necompetență de ordine privată¹².

Legea nu permite, printr-o dispoziție expresă și necesară, o declinare de competență prin voința părților

12. Decizia nr. 2091 din 27 iunie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția I Civilă, disponibilă la <https://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta>.

în cadrul acestei proceduri, în cazurile de competență teritorială exclusivă. În consecință, aceasta rămâne specifică judecății în fața primei instanțe, deoarece doar la acest nivel este posibilă reglarea competenței teritoriale de ordine privată, în conformitate cu prevederile art. 130 alin. (3) C.proc.civ.

Art. 127 alin. (1) și (3) C.proc.civ. trebuie interpretat, sub aspectul noțiunii de „grefier”, în sensul că este aplicabil și în cazul reclamanților personal auxiliar de specialitate la parchetele de pe lângă instanțele judecătorești¹³, în raport de dispozițiile Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară și ale Legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea. Raționamentul care a stat la baza deciziei nr. 7 din 16 mai 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii a fost că interpretarea literală a art. 127 alin. (3) C.proc.civ., în sensul aplicării acestuia doar grefierilor din cadrul instanțelor, nu este justificată, deoarece textul nu face o astfel de restricție clară. O interpretare literală corectă presupune o concordanță precisă între formularea textului și situațiile practice care cad sub incidența normei. Având în vedere că textul articolului în discuție nu face o distincție explicită între grefierii din instanțe și cei din parchete, putem considera că se aplică principiul juridic „*ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*” (unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă).

Astfel, dispozițiile analizate se aplică în mod egal atât grefierilor din instanțe cât și celor din parchete. Această abordare asigură interpretarea uniformă și corectă a legii, respectând principiile fundamentale ale interpretării juridice și asigurând tratamentul egal al categoriilor profesionale similare în cadrul sistemului judiciar. Textul însă nu se aplică personalului contractual al instanței sau parchetului¹⁴.

Enumerarea categoriilor de persoane în considerarea calității cărora a fost edictată norma este de strictă interpretare și aplicare, astfel încât aceasta nu se aplică altor categorii de personal din cadrul instanței, precum aprozi, agenți procedurali¹⁵.

Cât îl privește pe procuror, sintagma „*in mod corespunzător*” trebuie înțeleasă în sensul că pentru determinarea competenței va fi avută în vedere instanța pe lângă care funcționează parchetul la care își desfășoară activitatea procurorul chemat în judecată.

4. Concluzii

Articolul 127 al Codului de procedură civilă reglementează competența teritorială facultativă, oferind părților posibilitatea de a alege instanța competentă. Această prevedere furnizează un grad de flexibilitate și adaptabilitate în procesul judiciar, permițând părților să opteze pentru un for jurisdicțional care să le fie mai convenabil sau mai eficient.

13. Decizia nr. 7 din 16 mai 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în M. Of. Partea I, nr. 461 din 22 iunie 2016.

14. Decizia nr. 466 din 25 februarie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția I Civilă, disponibilă la <https://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta>.

15. Deciziile nr. 2446 din 26 septembrie 2014 și nr. 826 din 19 martie 2015 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția I Civilă, disponibile la <https://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta>.

Considerăm că această opțiune oferită părților poate fi un instrument util pentru facilitarea accesului la justiție și pentru eficientizarea procesului judiciar. Prin permiterea alegerii instanței competente în mod facultativ, legislatorul a urmărit să sprijine un sistem judiciar mai adaptabil și mai orientat către nevoile părților implicate în litigiu.

Publicarea deciziei nr. 290 din 26 aprilie 2018 a Curții Constituționale reprezintă un moment crucial în interpretarea și aplicarea legii în România. Aceasta a fost interpretată ca o expresie a angajamentului față de protejarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor și de respectarea principiilor constituționale. Prin

invalidarea unor prevederi legale care nu corespundeau Constituției sau care limitau excesiv anumite drepturi, Curtea a contribuit semnificativ la întărirea statului de drept și la asigurarea unei justiții echitabile în societatea românească.

Prin urmare, suntem de părere că decizia Curții Constituționale a oferit ghidaje și clarificări esențiale pentru practicienii din domeniul juridic. Aceasta a avut un impact profund asupra modului în care legile sunt interpretate și aplicate în practică, consolidând respectarea normelor constituționale și protejând în mod efectiv drepturile fundamentale ale cetățenilor în fața instanțelor de judecată.

Cuvinte-cheie

competență, competența teritorială facultativă, instanță, instanță la care își desfășoară activitatea, instanță inferioară, judecător, egalitatea în fața legii, imaginea justiției

Key words

jurisdiction, optional territorial jurisdiction, court, court in which it operates, lower court, judge, equality before the law, image of justice

Clarificări și Consecințe: Importanța Asistenței în cazul cererilor privind adresa și Informării destinatarilor cu privire la dreptul de refuz conform Regulamentului (UE) 2020/1784

Grefier Cristina Izabela Trușcă, formator al Școlii Naționale de Grefieri¹

Rezumat

Articolul analizează importanța asistenței în identificarea adreselor destinatarilor și dreptul de refuz în contextul Regulamentului (UE) 2020/1784. Asistența pentru determinarea adreselor necunoscute, prin intermediul autorităților desemnate și platformelor electronice, este esențială pentru a spori eficiența procesului de notificare sau comunicare transfrontalieră. În plus, dreptul de refuz, care permite destinatarului să respingă un document din cauza regimului lingvistic, este deosebit de important pentru protejarea drepturilor procesuale. Regulamentul stabilește că documentele trebuie însoțite de traduceri adecvate și formulare care informează destinatarii despre dreptul lor de refuz. Aceste mecanisme sunt concepute pentru a accelera în continuare transmiterea și notificarea sau comunicarea între statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială, garantându-se în același timp, apărarea drepturilor destinatarilor.

Abstract

The article analyses the importance of assistance in identifying the addresses of recipients and the right of refusal in the context of EU Regulation 2020/1784. Assistance in determining unknown addresses, through designated authorities and electronic platforms, is essential for the efficiency of the cross-border service of judicial and extrajudicial documents in the Member States in civil or commercial matters. Additionally, the right of refusal, which allows the recipient to reject a document due to its linguistic regime, is crucial for protecting procedural rights. The regulation mandates that documents must be accompanied by appropriate translations and forms that inform recipients of their right to refuse. These mechanisms are designed to further accelerate the transmission and service of judicial and extrajudicial documents between the Member States in civil and commercial matters, while simultaneously safeguarding the rights of the recipients.

1. Formator în cadrul departamentului Relații Internaționale, la disciplinele Cooperare judiciară internațională în materie civilă și comercială și Engleză juridică.

Noul Regulament (UE) 2020/1784² al Parlamentului European și al Consiliului privind notificarea sau comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială între statele membre, marchează un progres salutar în modernizarea și eficientizarea sistemului judiciar european. Acesta joacă un rol esențial în îmbunătățirea cooperării judiciare transfrontaliere prin creșterea eficienței și siguranței procedurilor de comunicare a actelor, contribuind totodată la protecția drepturilor fundamentale ale părților implicate.

Astfel, Regulamentul (UE) 2020/1784 asigură un cadru legal uniform pentru transmiterea documentelor judiciare și extrajudiciare, eliminând obstacolele lingvistice și procedurale care pot împiedica derularea eficientă a procedurilor judiciare. Elementele noi aduse de acest regulament includ utilizarea tehnologiilor moderne de comunicare, simplificarea și standardizarea procedurilor, precum și implementarea unor măsuri îmbunătățite de protecție pentru destinatarii documentelor. Modificările menționate se concretizează prin introducerea a cinci noi formulare și actualizarea modalităților de comunicare ce vor fi utilizate de agențiile de transmitere, agențiile de primire și organismele centrale (precum e-Codex). De asemenea, se adaugă utilizarea sigiliului electronic calificat și a semnăturii electronice calificate, conform articolului 5, îmbunătățirea protecției destinatariilor conform articolului 12, și implementarea notificării electronice, prevăzută de articolul 22. Regulamentul favorizează, în același timp, o cooperare mai strânsă între autoritățile implicate, consolidând încrederea reciprocă între statele membre prin

introducerea asistenței pentru identificarea adreselor destinatariilor, așa cum stipulează articolul 7.

În concret, pentru a accelera procesul de transmitere electronică transfrontalieră a cererilor și comunicărilor între statele membre, atât Regulamentul privind notificarea sau comunicarea actelor în statele membre, cât și Regulamentul privind cooperarea între instanțele statelor membre în obținerea de probe³ — preconizează implementarea unui sistem informatic descentralizat. Acest sistem, securizat și fiabil, ar trebui să fie integrat cu sistemele informatice naționale existente.

Utilizarea acestui sistem informatic descentralizat asigură că documentele electronice nu vor fi lipsite de efectele lor juridice sau considerate inadmisibile ca mijloace de probă în proceduri judiciare, exclusiv pe baza formatului lor electronic. Acest principiu este menit să nu afecteze determinarea efectelor juridice sau admisibilitatea actelor ca mijloace de probă conform dreptului intern, nici să interfereze cu reglementările de drept intern privind conversia documentelor. În situații în care cererile și comunicările necesită sau implică utilizarea unui sigiliu sau a unei semnături olografe, acestea pot fi înlocuite cu sigilii electronice calificate sau semnături electronice calificate, conform definițiilor din Regulamentul (UE) nr. 910/2014.

Având în vedere importanța modificărilor privind introducerea unui sistem informatic descentralizat și implementarea sigiliului electronic calificat și a semnăturii electronice calificate - aceste subiecte au fost analizate amănunțit în articolul intitulat "*Provocările digitalizării justiției din perspectiva Regulamentului (UE) 2020/1783*

2. Regulamentul (UE) 2020/1784 se aplică de la data de 1 iulie 2022 și înlocuiește Regulamentul 1393/2007.

3. Anul 2020 a marcat nu doar reforma Regulamentului privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor, prin abrogarea Regulamentului 1393/2007, ci și reforma Regulamentului privind cooperarea între instanțele statelor membre în obținerea de probe în materie civilă sau comercială, prin abrogarea Regulamentului 1206/2001 odată cu aplicarea Regulamentului 1783/2020.

al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2020 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială⁴", care poate fi consultat în ediția a șasea a revistei Scripta Manent; prezentul articol va aborda în continuare exclusiv aspectele privind *Asistența în cazul cererilor privind adresa* (articolul 7) și va detalia *Dreptul de refuz al destinatarului* (Art. 12), aprofundând implicațiile și aplicabilitatea acestora.

Asistența în cazul cererilor privind adresa

Subliniem că Regulamentul european privind comunicarea sau notificarea actelor este obligatoriu pentru instanțe atunci când acestea doresc să comunice sau să notifice un act unui destinatar dintr-un alt stat membru. Există excepții de la aplicare doar în situațiile în care adresa destinatarului nu este cunoscută — caz în care regulamentul permite statelor membre să ofere și să solicite asistență — și când documentul trebuie trimis reprezentantului autorizat al unei părți care se află în statul unde procedura este în desfășurare, indiferent de rezidența acestei părți.

Un progres notabil în cadrul noului Regulament (UE) 2020/1784 este Articolul 7, care introduce *asistența pentru identificarea adresei destinatarului*. Înainte de aplicarea acestui regulament, conform reglementărilor anterioare din Regulamentele 1348/2000 și 1393/2007 — și continuând să fie relevant în contextul Convenției de la Haga din 1965⁵ privind comunicarea

sau notificarea actelor juridice în străinătate — mecanismele europene de notificare sau comunicare a actelor între statele membre erau limitate în absența cunoașterii adresei destinatarului. Această limitare punea pe umerii instanțelor responsabilitatea de a determina adresa destinatarului pentru a proceda la transmiterea actelor.

În jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, problematica comunicării actelor când adresa destinatarului nu este cunoscută a fost examinată în repetate rânduri. Un exemplu emblematic este cazul C-292/10, Cornelius de Visser⁶; în această speță, Curtea a reiterat, conform articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul 1393/2007⁷, că regulamentul nu se aplică în absența cunoașterii adresei destinatarului. Detaliile se regăsesc în paragrafele 51-54 ale hotărârii, accentuându-se faptul că, în asemenea circumstanțe, regulamentele privind notificarea și comunicarea actelor sunt inaplicabile, necesitând ca statele membre să adopte alte metode stipulate de legislația națională, precum notificarea publică. În plus, în practica judiciară națională au existat cazuri în care instanțele au recurs mai întâi la Regulamentul privind obținerea de probe (Regulamentul (CE) nr. 1206/2001⁸) pentru determinarea adresei destinatarului, iar ulterior obținerii adresei au procedat la comunicarea sau notificarea actelor potrivit Regulamentului european privind comunicarea actelor. Această abordare, deși complexă și temporizată, s-a dovedit totuși a fi eficace în contextul cooperării judiciare dintre statele membre ale Uniunii Europene pentru determinarea adresei destinatarului.

4. http://www.grefieri.ro:808/wp-content/uploads/2023/06/Revista_SNG_6_2023_mic.pdf, pag 11-19.

5. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/service>

6. <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-292%252F10&language=en>

7. Doctrina și jurisprudența elaborate în temeiul Regulamentelor 1348/2000 și 1393/2007 sunt în continuare valabile.

8. Abrogat de Regulamentul 2020/1783 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială (obținerea de probe) (reformare).

Prin urmare, în lumina provocărilor prezentate anterior, Regulamentul (UE) 2020/1784 marchează o evoluție importantă prin introducerea prevederilor care facilitează identificarea adreselor necunoscute cu ajutorul autorităților desemnate și platformelor electronice. Această actualizare simplifică procesul de localizare a adreselor destinatarilor, eficientizând schimbul transfrontalier de acte judiciare și extrajudiciare.

Care sunt, însă, pașii care trebuie urmați în concret pentru a beneficia de asistență pentru determinarea adresei destinatarului?

Potrivit art. 7 din Regulamentul (UE) 2020/1784, *”în cazul în care nu se cunoaște adresa persoanei căreia trebuie să i se notifice sau comunice actul judiciar sau extrajudiciar într-un alt stat membru, respectivul stat membru acordă asistență pentru determinarea adresei cel puțin printr-una din următoarele modalități:*

(a) indicarea autorităților desemnate către care agențiile de transmitere să poată adresa solicitări pentru deter a trebuie să i se notifice sau comunice actul;

(b) acordarea posibilității persoanelor din alte state membre să adreseze cereri de informații privind adresele persoanelor cărora trebuie să li se notifice sau comunice acte direct la registrele de evidență a domiciliilor sau la alte baze de date accesibile publicului, inclusiv să adreseze cereri în format electronic, prin intermediul unui formular disponibil pe portalul european e-justiție; sau

(c) oferirea unor informații detaliate, pe portalul european e-justiție, privind modul de identificare a adreselor persoanelor cărora trebuie să li se notifice sau comunice actul.”

În acest sens, Regulamentul (UE) 2020/1784 introduce două noi formulare deosebit de importante

în procesul de aflare a adresei destinatarului. Formularul B, menționat în art. 7 - *Cerere de stabilire a adresei persoanei căreia trebuie să i se notifice sau comunice actul*, poate fi folosit pentru a determina adresa unei persoane căreia trebuie să i se notifice sau comunice un act judiciar sau extrajudiciar într-un alt stat membru, atunci când adresa nu este cunoscută. Dacă statul membru vizat oferă asistență pentru determinarea adresei prin autorități desemnate, agențiile de transmitere pot folosi acest formular pentru a iniția solicitările necesare.

Răspunsul la aceste solicitări se realizează prin intermediul Formularului C, menționat de asemenea în articolul 5 - *Răspuns la cererea de stabilire a adresei persoanei căreia trebuie să i se notifice sau comunice actul*. Acesta este completat de autoritățile desemnate de statul membru solicitat, care primesc solicitări de la agențiile de transmitere pentru identificarea adresei necesare.

Identificarea autorităților desemnate cărora agențiile de transmitere ar trebui să se adreseze poate fi realizată prin intermediul portalului e-justice. Acesta permite accesul la informații prin selectarea drapelului țării de interes și căutarea la subsecțiunea ”Autorități de sprijin”, sau direct prin examinarea detaliilor prezentate despre statul respectiv, în special în subsecțiunea dedicată Articolului 7 – asistență în cazul cererilor privind adresa.

Pentru exemplificare, dacă un stat membru intenționează să identifice autoritățile competente pentru furnizarea informațiilor despre adresa unei persoane cu domiciliul sau rezidența în România, are la dispoziție două opțiuni: poate căuta la subsecțiunea „Tipul de competență - Autorități de sprijin” dedicată României sau poate accesa direct informațiile specifice Articolului 7, prin accesarea drapelului României. În ambele situații,

conform prevederilor articolului 7 alineatul (1) litera (a) și alineatul (1) litera (b), cererile pentru informații despre adresa unei persoane fizice, cetățean român, pot fi adresate la Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date (DEPABD), iar pentru a afla adresa sediului unei persoane juridice, cererile se pot depune online, prin serviciul InfoCert al Oficiului Național al Registrului Comerțului. Aceste modalități de acces ilustrează procedurile stabilite pentru asistența transfrontalieră și pentru celelalte state membre din cadrul Uniunii Europene.

Nu în ultimul rând, Regulamentul nu exclude *posibilitatea* ca autoritățile statului membru de destinație să adreseze registrele de evidență a domiciliilor sau altor baze de date, din proprie inițiativă, cereri de informații privind adresele, în cazurile în care adresa indicată în cererea de notificare sau de comunicare nu este corectă.

Dreptul de refuz

Pentru notificarea sau transmiterea documentelor într-un alt stat membru al Uniunii Europene, conform art. 8 din Regulamentul (UE) 2020/1784, este necesar ca agențiile de transmitere să utilizeze formularul oficial A, prevăzut în Anexa I a acestui regulament. Formularul trebuie completat în limba oficială a statului membru de destinație sau, în cazul în care există mai multe limbi oficiale în statul membru în cauză, în limba oficială sau într-una dintre limbile

oficiale ale locului unde urmează să se facă notificarea sau comunicarea, sau într-o altă limbă pe care statul membru respectiv a indicat că o acceptă. Documentele care fac obiectul notificării sau comunicării trebuie redactate într-una dintre limbile oficiale ale statului membru receptor, sau într-o limbă pe care destinatarul o înțelege⁹. În cazul în care documentele nu sunt traduse sau însoțite de o traducere corespunzătoare, agenția de transmitere căreia solicitantul i-a prezentat actul în vederea transmiterii trebuie să îl informeze pe acesta că destinatarul poate refuza să accepte actul dacă acesta nu este redactat într-una dintre limbile acceptate.

Așa cum reiese din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene¹⁰, este esențial (...) ”*să se asigure nu numai ca destinatarul unui act să primească în mod real actul în cauză, ci și ca acesta să fie în măsură să cunoască și să înțeleagă în mod efectiv și complet sensul și conținutul acțiunii inițiate împotriva sa în străinătate, astfel încât să își poată valorifica în mod util drepturile în statul membru de origine*”.

Ori, pentru ca dreptul de refuz să își poată produce efectele în mod util (...) ”*este necesar ca destinatarul actului să fi fost informat în mod corespunzător, în prealabil și în scris, despre existența acestui drept*”¹¹.

Prin urmare, în cadrul procedurilor de notificare sau comunicare descrise în Secțiunea I a Regulamentului, care implică transferul actelor între agențiile de transmitere și cele de primire, este imperativ ca *agenția de primire* să informeze destinatarul, în mod constant și fără

9. Legislația, totuși, nu specifică clar care set de competențe lingvistice ar trebui să fie decisive, de exemplu în cazul persoanelor juridice.

10. C-519/13 - Alpha Bank Cyprus, ECLI:EU:C:2015:603, paragraful 32. A se vedea în acest sens și Hotărârea Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, punctele 36 și 41.

11. C-354/15 - Henderson, ECLI:EU:C:2017:157 paragraful 53. a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punctele 50 și 54, precum și Ordonanța din 28 aprilie 2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punctele 62 și 66.

excepții, despre dreptul său de a refuza primirea documentelor. Aceasta se face utilizând formularul L din Anexa Regulamentului - *Informarea destinatarului cu privire la dreptul de a refuza să accepte un act*, o condiție vitală pentru eficacitatea procesului de comunicare sau notificare a documentelor în cadrul Uniunii Europene.

În acest sens, dispozițiile art. 12 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2020/1784 prevăd faptul că *agenția de primire informează destinatarul cu privire la dreptul (n.a. de a refuza să accepte actul) în cazul în care actul nu este redactat sau însoțit de o traducere în limba oficială a statului membru de destinație sau, în cazul în care în respectivul stat membru există mai multe limbi oficiale, limba oficială sau una dintre limbile oficiale ale locului în care urmează să se efectueze notificarea sau comunicarea, anexând la actul care trebuie notificat sau comunicat formularul L din anexa I, formular care trebuie furnizat în:*

(a) limba oficială sau una dintre limbile oficiale ale statului membru de origine; și

(b) limba oficială a statului membru de destinație sau, în cazul în care în respectivul stat membru există mai multe limbi oficiale, limba oficială sau una dintre limbile oficiale ale locului în care urmează să se efectueze notificarea sau comunicarea.

Totodată, în cazul în care există indicii că destinatarul înțelege o limbă oficială a unui alt stat membru, formularul L din anexa I se furnizează și în respectiva limbă.

Prin noul Regulament, se stabilește clar în ce limbă trebuie să fie informat destinatarul despre dreptul său de a refuza primirea actelor, un aspect care anterior a generat controverse. Înainte de aplicarea acestui Regulament, exista o propunere — susținută chiar de autoarea acestui articol — conform căreia destinatarul ar trebui informat despre acest drept în toate limbile Uniunii Europene.

Potrivit articolului 12 menționat anterior, formularul L privind dreptul de refuz trebuie atașat de agenția de primire doar în situațiile în care actul nu este redactat sau însoțit de o traducere în limba oficială a statului membru destinatar sau, pentru statele cu mai multe limbi oficiale, în limba oficială sau în una dintre limbile oficiale ale locului unde urmează să fie efectuată notificarea sau comunicarea. De exemplu, conform interpretării stricte a regulamentului, dacă o instanță din România, când funcționează ca o agenție de primire¹² și comunică sau notifică unui destinatar aflat pe teritoriul său documente primite dintr-un alt stat membru, în limba română sau însoțite de traduceri în această limbă, nu ar trebui să atașeze formularul L privind dreptul de refuz la transmiterea actelor către destinatar.

Totuși, în lumina jurisprudenței recente a Curții de Justiție a Uniunii Europene¹³, opinăm că agenția de primire ar trebui să atașeze întotdeauna formularul L referitor la dreptul de refuz al documentelor ce urmează să fie notificate sau comunicate, indiferent dacă actul este tradus sau acompaniat de o traducere într-o limbă presupus înțeleasă de destinatar sau în limba oficială

12. Potrivit Legii nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială, autoritatea română primitoare a cererii de comunicare de acte judiciare și extrajudiciare din statele membre ale Uniunii Europene este judecătoria în a cărei circumscripție domiciliază sau își are sediul destinatarul.

13. C-346/21 - ING Luxembourg, ECLI:EU:C:2022:368

ori una dintre limbile oficiale ale locului în care notificarea sau comunicarea va fi efectuată: ”*Articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (denumită în continuare „comunicarea/notificarea actelor”), și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului, trebuie să fie interpretat în sensul că destinatarul unui act judiciar care urmează să fie comunicat într-un alt stat membru trebuie să fie informat, în orice circumstanță/împrejurare, prin intermediul formularului tip prevăzut în anexa II la prezentul regulament, asupra dreptului său de a refuza primirea acestui document, inclusiv atunci când acesta este întocmit sau însoțit de o traducere într-o limbă înțeleasă de destinatar sau în limba oficială ori în una dintre limbile oficiale ale locului în care se realizează această comunicare.”*

Este esențial de subliniat că utilizarea formularului standard L din Anexa I a Regulamentului (UE) 2020/1784 este obligatorie și se aplică uniform tuturor mijloacelor de notificare sau comunicare descrise în regulament, incluzând atât metoda tradițională de transmitere a actelor între agenții, prevăzută în Secțiunea I, cât și metodele alternative detaliate în Secțiunea 2¹⁴. Această practică consolidează garanțiile procedurale pentru destinatari și clarifică implicațiile pentru procedura judiciară de origine dacă notificările nu îndeplinesc cerințele stabilite de regulament.

Astfel, concluzionăm că atașarea formularului standard L la documentele care urmează a fi notificate sau comunicate este mandatorie întotdeauna atât pentru agenția de primire, care transmite actele destinatarului la cererea agenției de transmitere, cât și pentru instanța de origine, care transmite documentele direct destinatarului, fie prin poștă, fie electronic, indiferent de limba în care sunt redactate documentele sau de existența traducerilor.

Când este posibil ca un destinatar să refuze acceptarea unui document?

Așa cum am menționat anterior, destinatarul unui document are dreptul de a refuza acceptarea acestuia dacă nu este redactat sau însoțit de o traducere într-o limbă pe care o înțelege sau în limba oficială a locului unde are loc notificarea sau comunicarea. Refuzul poate fi exprimat fie la momentul primirii documentului, când este înmănat de către un funcționar, fie în termen de două săptămâni de la notificare sau comunicare, o extensie comparativ cu termenul de o săptămână prevăzut de regulamentul anterior. În cazul unui refuz, destinatarul trebuie să returneze fie formularul L completat, fie să transmită o declarație scrisă prin care indică motivul refuzului bazat pe limba în care documentul este redactat.

Prin urmare, este recomandabil ca instanțele, atunci când funcționează ca agenții de primire, să amâne redactarea Formularului K - Certificat de efectuare sau de neefectuare a notificării sau a comunicării actelor imediat după predarea documentelor destinatarului.

14. Caracterul obligatoriu și sistematic al utilizării formularului tip care figurează în anexa II la Regulament se aplică mijloacelor de notificare sau de comunicare menționate în capitolul II secțiunea 2, C-354/15 - Henderson, ECLI:EU:C:2017:157, paragraful 60.

Având în vedere perioada de două săptămâni acordată destinatarului pentru a exercita dreptul de refuz după recepția actelor, este prudent să se întocmească certificatul numai după expirarea acestui termen¹⁵. Aceeași prudență ar trebui aplicată și de instanțele care transmit actele direct destinatarului, prin poștă sau prin intermediul notificării electronice; acestea nu ar trebui să adopte măsuri în cazul procesului imediat după recepționarea confirmării de primire sau a unui echivalent, ci să aștepte expirarea perioadei legale de refuz.

În acord cu această recomandare, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a examinat și problematica dreptului de refuz în contextul termenului pentru exercitarea unei căi de atac¹⁶. Curtea a contestat o reglementare dintr-un stat membru care prevedea ca termenul de refuz al recepției unui document din motive lingvistice să fie identic cu termenul pentru contestarea documentului. Curtea a clarificat că termenul acordat pentru refuzul recepției nu trebuie să coincidă cu cel pentru inițierea unei căi de atac. Mai precis, termenul pentru exercitarea unei căi de atac împotriva documentului trebuie să înceapă numai după expirarea perioadei acordate pentru exercitarea dreptului de refuz pe motive lingvistice.

Care sunt consecințele omisiunii atașării formularului L?

Nerespectarea cerințelor de notificare sau comunicare referitoare la înștiințarea destinatarului cu privire la dreptul de refuz stipulate de Regulamentul (UE)

2020/1784 nu conduce la invalidarea procedurii de notificare sau comunicare în sine. Conform regulamentului, notificarea sau comunicarea actului refuzat poate fi *remediată* prin notificarea sau comunicarea către destinatar a respectivului act însoțit de o traducere în limbile specificate. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a clarificat că absența formularului standardizat *L nu constituie un motiv de nulitate a procedurii, ci o omisiune care trebuie îndreptată în conformitate cu dispozițiile prevăzute de acest regulament*¹⁷. În toate situațiile, pe lângă traducerea necesară, este esențial să fie inclus și formularul L, referitor la dreptul de refuz; aceste comunicări trebuie să fie realizate exclusiv prin metodele de notificare sau comunicare stipulate de Regulamentul (UE) 2020/1784.

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene¹⁸ clarifică faptul că instanța sesizată nu poate interveni în exercitarea dreptului destinatarului de a refuza primirea unui act. Când destinatarul exercită acest drept, instanța este îndreptățită să examineze justificarea refuzului, analizând toate elementele relevante din dosar pentru a determina dacă destinatarul înțelege limba în care a fost redactat actul. Dacă se constată că refuzul destinatarului nu este justificat, instanța poate impune sancțiunile corespunzătoare prevăzute de legislația națională, asigurându-se că acestea nu contravin principiului eficacității Regulamentului. De asemenea, este esențial ca instanța să informeze adecvat destinatarul despre decizia luată, respectând legislația națională.

15. Acest aspect rezultă și din felul în care sunt întocmite rubricile formularului J denumit Răspuns la cererea de informații privind efectuarea sau neefectuarea notificării sau a comunicării actelor, punctul 1.2.3. Notificarea sau comunicarea este în curs – actele au fost trimise destinatarului, dar termenul în care este posibil refuzul acestora nu a expirat încă. Acest formular J se completează de agenția de primire, la solicitarea agenției de transmitere, în cazul în care aceasta din urmă nu primește nicio informație cu privire la notificare sau comunicare în termen de o lună de la primirea actelor de către agenția de primire.

16. C-7/21, LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG împotriva CB și alții, ECLI:EU:C:2022:527

17. C-519/13, Alpha Bank Cyprus Ltd împotriva Dau Si Senh și alții, ECLI:EU:C:2015:603 paragraful 77

18. C-384/14, Alta Realitat SL împotriva Erlock Film ApS și a lui Ulrich Thomsen, ECLI:EU:C:2016:316

Mai precis, pentru a evalua dacă refuzul destinatarului este justificat, instanța trebuie să analizeze toate informațiile relevante din dosar pentru a stabili competențele lingvistice ale destinatarului. În acest proces de evaluare, se pot lua în considerare diverse aspecte, cum ar fi documentele scrise de destinatar în limba respectivă, presupusele competențe lingvistice derivând din profesia destinatarului, faptul că destinatarul este cetățean al statului membru al instanței, sau că a locuit o perioadă îndelungată în acel stat membru¹⁹.

Totuși, potrivit unei hotărâri a Curții de Justiție a Uniunii Europene²⁰, un destinatar nu poate refuza primirea unui act de sesizare dacă acesta îi permite să își invoce drepturile în cadrul unei proceduri judiciare în statul membru de origine, chiar dacă actul este însoțit de anexe care nu sunt redactate în limba statului membru de destinație sau într-o limbă din statul membru de origine pe care destinatarul o înțelege, dar care au exclusiv o funcție probatorie și nu sunt esențiale pentru înțelegerea obiectului și cauzei cererii.

Concluzii

Analiza Regulamentului (UE) 2020/1784 evidențiază rolul esențial al acestuia în modernizarea cooperării judiciare europene, prin optimizarea procedurilor de notificare și comunicare a documentelor. Integrarea tehnologiilor digitale și stabilirea autorităților specializate pentru localizarea adreselor necunoscute simplifică considerabil procesul, minimizând întârzierile și

mărind acuratețea transmisiunilor. Prin facilitarea identificării rapide a adreselor destinatarilor, regulamentul nu numai că îmbunătățește eficiența procedurală, dar contribuie și la creșterea capacității sistemului judiciar de a răspunde nevoilor legale transfrontaliere.

Mai mult, omiterea formularului L este o problemă relativ frecventă în practica judiciară, a cărei importanță este adesea subestimată de instanțe sau de părțile implicate. Aceasta poate duce la refuzul executării unei hotărâri, din cauza faptului că destinatarul nu a fost adecvat informat despre dreptul său de a refuza documentele pe baza limbii în care sunt redactate. Prin urmare, dacă o hotărâre este emisă într-un stat membru fără a respecta procedura de notificare a documentelor prevăzută de Regulament — fie prin omisiunea atașării formularului L, fie prin nerespectarea cerinței ca documentul să fie redactat sau tradus într-o limbă oficială sau într-o limbă pe care destinatarul o înțelege — instanța din statul unde se solicită executarea poate refuza să procedeze la aceasta, considerând că această omisiune încalcă dreptul la apărare al părții vizate. Astfel, pentru a asigura validitatea și eficacitatea procedurii de notificare și pentru a preveni probleme la etapa de executare a hotărârii, este important ca instanțele și părțile implicate să respecte cu strictețe cerințele Regulamentului, inclusiv atașarea obligatorie a formularului L și asigurarea că documentele sunt traduse într-o limbă pe care destinatarul o înțelege.

În concluzie, Regulamentul (UE) 2020/1784 reprezintă un pas semnificativ în realizarea unui cadru legal european mai integrat și eficient. Prin facilitarea unei comunicări mai bune și asigurarea respectării

19. A se vedea și dispozițiile Articolul 26 din Preambulul Regulamentului 2020/1784

20. C-14/07, Ingenieurbüro Michael Weiss und Partner GbR împotriva Industrie - und Handelskammer Berlin, ECLI:EU:C:2008:264

drepturilor tuturor părților, regulamentul nu doar că susține funcționarea eficientă a pieței interne, dar întărește și principiile fundamentale ale justiției și echității. Aceste avansuri sunt imperative pentru

cultivarea încrederii și cooperării între statele membre ale Uniunii Europene, contribuind în cele din urmă la un spațiu judiciar european mai coeziv și performant.

Cuvinte-cheie

notificare sau comunicare; state membre; dreptul de refuz; asistența privind adresa

Key words

Service of documents, member states; right of refusal; address assistance

Aplicații informatice utilizate cu precădere la nivelul parchetelor, expresie a transformării digitale în justiție

Bogdan-Marius Năvîrcă, grefier
Formator al Școlii Naționale de Grefieri la disciplinele *Drept procesual penal* și *ECRIS* - parchete

Rezumat

Articolul curent își propune să efectueze o prezentare succintă a inițiativelor implementate de către Ministerul Public, atât direct cât și prin colaborarea cu instituții partenere, în vederea accelerării și eficientizării proceselor judiciare.

Abstract

The current article aims to provide a brief presentation of the initiatives implemented by the Public Ministry, both directly and through collaboration with partner institutions, in order to speed up and make judicial processes more efficient.

Aspecte introductive

Aceste demersuri sunt realizate prin utilizarea a trei platforme digitale specializate, având ca obiectiv facilitarea schimburilor de informații între instituții, gestionarea eficientă a fluxurilor de lucru și optimizarea proceselor judiciare. Scopul central al acestor inițiative îl reprezintă modernizarea sistemului judiciar în conformitate cu standardele internaționale relevante.

I. ROARMIS - Romanian Assets Recovery and Management Integrated System

În această perspectivă a digitalizării, Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI), în parteneriat cu **Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, a încheiat la data de 10.07.2023 implementarea proiectului ”Dezvoltarea sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni” - cod

SIPOCA 763, MySMIS 135331, finanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014-2020.

Obiectivul specific al proiectului a vizat dezvoltarea sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni ROARMIS (Romanian Assets Recovery and Management Integrated System).

S-a avut în vedere dezvoltarea unui instrument de lucru care să conducă la unificarea practicii la nivel național în materia evidenței creanțelor provenite din infracțiuni prin colectarea și agregarea standardizată a datelor și a indicatorilor relevanți.

ROARMIS furnizează informații cu privire la diferite etape ale procesului de recuperare a creanțelor, începând cu primele faze de identificare și urmărire a bunului, urmate de sechestrarea produselor infracțiunii și a altor tipuri de bunuri și până la implementarea procedurilor finale de executare a măsurilor de siguranță

de confiscare specială sau extinsă, repararea prejudiciilor, încheierea acordurilor internaționale de împărțire a bunurilor rezultate din săvârșirea infracțiunilor sau luarea deciziei privind reutilizarea în interes public sau social a imobilelor confiscate.

Prin utilizarea acestui nou instrument de lucru s-a dorit consolidarea capacității instituționale a sistemului judiciar de a recupera creanțele provenite din infracțiuni.

Pentru atingerea obiectivelor strategice ale proiectului a fost necesară formarea resursei umane specializate, motiv pentru care în perioada februarie-aprilie 2023 au fost organizate și 14 sesiuni regionale cu acoperire națională pentru prezentarea sistemului informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni (ROARMIS) și a modului de utilizare al acestuia, reunind peste 560 de participanți din grupul țintă: **judcători, procurori, grefieri**, ofițeri de poliție judiciară și personal din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală prin structurile de specialitate în executare silită.

Integrare ROARMIS-ECRIS V

De asemenea, la finalul lunii noiembrie 2022, Ministerul Justiției a încheiat acordul pentru dezvoltarea, testarea și punerea în funcțiune a **noului sistem de management al cauzelor ECRIS V**, inclusiv servicii de instruire a personalului, având o durată de execuție de 20 de luni.

Complementar, au fost fixate ședințe de lucru alături de consultantul care va dezvolta ECRIS V pentru analiza proceselor operaționale dezvoltate în aplicația ROARMIS, precum și pentru identificarea funcționalităților de interfațare ANABI/ECRIS V. În cursul anului 2023, au fost transmise informațiile

inserate pe fluxurile de lucru și a modulelor aferente aplicației ROARMIS, în vederea asigurării extragerii de informații din aplicația ECRIS pentru popularea cu date concrete.

Operaționalizare aplicație ROARMIS

În cursul lunii februarie 2024, informațiile necesare pentru logarea în aplicație (link + date cont) au fost transmise către Consiliul Superior al Magistraturii, în vederea diseminării informațiilor către **instanțele de judecată**.

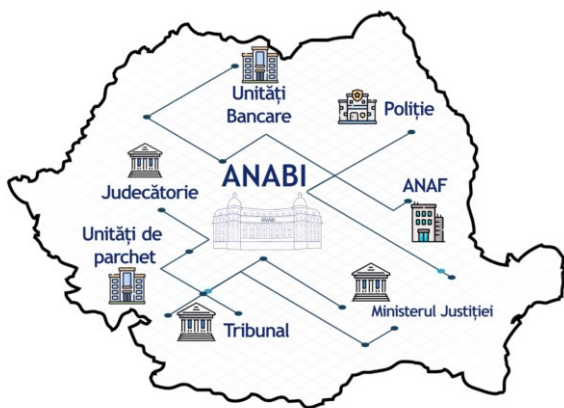
În ceea ce privește **unitățile de parchet**, în vederea testării variantei finale a aplicației ROARMIS, în cursul lunilor septembrie-octombrie 2023, au fost transmise informațiile necesare pentru logarea în aplicație (link + date cont) către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție care a diseminat informațiile tuturor unităților de parchet din subordine. Ulterior, la data de 01.01.2024, aplicația ROARMIS a devenit operațională la nivelul parchetelor, fiind înrolați în prima fază a operaționalizării aplicației, aproximativ 650 de utilizatori.

De asemenea, în cursul lunii martie 2024 au fost solicitate conturi de test pentru băncile aflate pe teritoriul României, în vederea testării importării conturilor poprite.

Astfel, aplicația este pregătită pentru **interconectarea cu alte aplicații utilizate de sistemul judiciar**, inclusiv pentru interconectarea cu viitorul ECRIS V, fiind dedicată unui număr de aproximativ 40.000 utilizatori, având dezvoltate 18 fluxuri de lucru particularizate pe tipul de beneficiar (**parchete, instanțe, ANABI, ANAF**), fluxuri ce vor furniza informații cu privire la diferite etape ale procesului de recuperare a creanțelor și personalizarea acestor etape fără intervenția unui programator.

Totodată, aplicația va facilita transmiterea documentelor din dosarele de urmărire penală/dosare de instanță în timp real și va permite convertirea documentelor scanate în documente editabile.

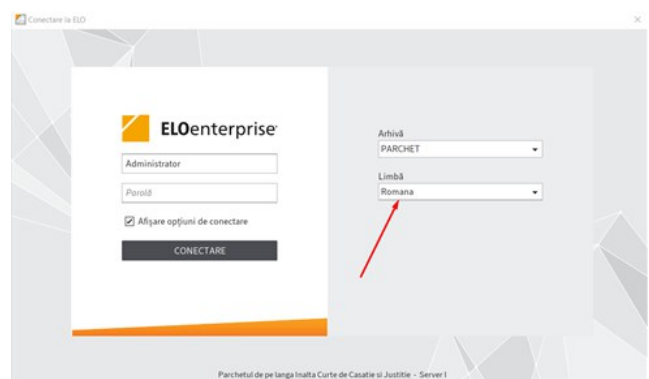
În concluzie, sistemul ROARMIS va spori transparența în procesul de recuperare a creanțelor, analiza acestora oferind o imagine a eficienței procesului de recuperare a creanțelor provenite din infracțiuni, baza legală și tipul de date gestionate prin intermediul sistemului informatic fiind actualizate pe parcursul anului 2022, ca urmare a modificărilor aduse la Legea nr. 318/2015 (art. 38 alin. (1)).

II. ELO – aplicația de management al documentelor de ordin administrativ din cadrul parchetelor

Tot în această perspectivă a digitalizării, a fost creată ELO – platforma web securizată de management al documentelor, în cadrul proiectului POCA “*Întărirea capacității de procesare și analiză a datelor referitoare la criminalitatea organizată și creșterea capacității administrative a Ministerului Public*”, cod SIPOCA 764/MySMIS 133394 .

Aceasta reprezintă o soluție tehnică dedicată optimizării circuitului administrativ al documentelor, gestionarea eficientă a fluxurilor de lucru, a documentelor și a metadatelor (informații asociate acestora) și în prezent poate fi accesată prin intermediul unui link dintr-un browser web sau prin instalarea direct ca și aplicație desktop.

În esență, ELO constituie un agregator centralizat pentru întregul conținut digitalizat, inclusiv documente scanate, documente create electronic, formulare digitale, înregistrări etc. cu o structură arborescentă de fișiere ce permite alocarea drepturilor utilizatorului în funcție de unitatea organizatorică din care face parte. Această arhitectură a fost concepută în conformitate cu directivele stabilite în cadrul Regulamentului de Ordine Interioară al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

III. SMIA - Sistemul informatic de Management Integrat al Audierilor

SMIA este o platformă web securizată, creată în cadrul proiectului „*Întărirea capacității Ministerului Public de aplicare a noilor prevederi ale codurilor penale în domeniul audierilor - SIPOCA53*”, proiect inclus în Planul de acțiune al Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 – 2020, având ca obiectiv principal crearea sistemului de management al audierilor, ca urmare a adoptării noilor coduri penale.

Încă de la început SMIA s-a dorit a fi un instrument eficient și modern de management al înregistrărilor audio-video, care să conducă la scurtarea duratei alocate acestei faze a urmăririi penale (audierea suspectilor/inculpaților, persoanelor vătămate și martorilor).

Ultimele sesiuni de instruire pentru utilizatorii finali SMIA au avut loc în lunile februarie-martie 2022 și au fost organizate la Iași, Brașov și Constanța, întrunind un număr total de 610 utilizatori finali (procurori și grefieri), urmând ca de la închiderea proiectului, softul să ofere sprijin tehnologic pentru activitatea de management al cauzelor la nivelul tuturor unităților de parchet din țară, acesta fiind și obiectivul inițial propus în cadrul proiectului.

Astfel, platforma a devenit pe deplin operațională la nivel național din luna ianuarie 2024 și își dorește să răspundă atât cerințelor procedurale ale activităților menționate, cât și unei necesități de simplificare a muncii procurorului și de reducere a timpului necesar pentru parcurgerea anumitor proceduri judiciare.

IV. Concluzii

Într-o lume tot mai digitalizată, transformarea sistemului judiciar reprezintă o necesitate imperativă. Digitalizarea nu doar că optimizează fluxurile de lucru și eficientizează procesele judiciare, ci și redefinește complet modul în care grefierii și procurorii își desfășoară activitatea. Astfel, digitalizarea nu este doar un simplu proces de modernizare, ci o tranziție esențială către o justiție mai transparentă, mai accesibilă și mai eficientă pentru toți actorii implicați.

Cuvinte-cheie

digitalizare, ROARMIS (Sistemul Românesc de Recuperare și Management Integrat al Activelor), ELO (aplicația de management al documentelor de ordin administrativ din cadrul parchetelor), SMIA (Sistemul Informatic de Management Integrat al Audierilor), ECRIS V (Sistemul Informatic de Registratură Electronică a Instanțelor)

Key words

digitization, ROARMIS (Romanian Assets Recovery and Management Integrated System), ELO (Administrative Documents Management Application within the prosecutor's offices), SMIA (Integrated Hearing Management Information System), ECRIS V (Electronic Court Register Informational System)

SCRIPTA·MANENT

INVITAȚIE DESCHISĂ DE COLABORARE

Revista SCRIPTA MANENT se dorește a fi o revistă științifică, cu o apariție bianuală, în format online, o platformă la dispoziția profesioniștilor din sistemul judiciar românesc, prin intermediul căreia aceștia să-și exprime opiniile cu privire la probleme de drept și nu numai, la practici administrative și la aspecte din viața profesională.

În scopul alcătuirii unor numere viitoare ale revistei cu un înalt conținut științific, adresăm o invitație deschisă de colaborare către magistrații și grefierii din instanțe și parchete, către formatorii și cursanții Școlii Naționale de Grefieri, către formatorii și auditorii Institutului Național al Magistraturii, dar și către ceilalți specialiști care își aduc contribuția la înfăptuirea actului de justiție, care pot trimite articole, studii, analize, puncte de vedere, note critice sau alte materiale pentru a fi publicate în paginile revistei.

Persoanele interesate să devină, astfel, colaboratori ai revistei, sunt rugate să trimită materialele elaborate Comitetului de redacție ale revistei, la adresa e-mail revistasng@grefieri.ro.

Comitetul de redacție se angajează ferm să recenzeze materialele trimise spre publicare și să furnizeze autorilor un răspuns într-un termen cât mai scurt în legătură cu publicarea în următorul număr al revistei.

ISSN 2734 – 8237

ISSN L – 2734 – 8237

REVISTA·SCOLII·NATIONALE·DE·GREFIERI

SCRIPTA·MANENT

RESPONSABILITATEA AUTORILOR

Afirmațiile, opiniile, părerile, punctele de vedere conținute în materialele publicate în revista SCRIPTA MANENT aparțin autorilor lor și pot să nu coincidă, întotdeauna, cu poziția oficială a Școlii Naționale de Grefieri.

COMITETUL DE REDACȚIE

ANDREI-DORIN BĂNCILĂ – director adjunct SNG, redactor-șef
IONELA-ALINA COTOROGEA – formator SNG
ALEXANDRA-IULIANA RUS – formator SNG
ALINA ARAMĂ – formator SNG
CRISTINA-IZABELA TRUȘCĂ – formator SNG
ADINA STRECHE – consilier
MIHAELA-CRISTINA PĂUNESCU – consilier, specialist IT

Foto copertă: Curtea Constituțională a României
Sala de consiliu Constantin G. Dissescu
Copyright imagine @ Curtea Constituțională a României

ISSN 2734 – 8237
ISSN L – 2734 – 8237

REVISTA·SCOLII·NATIONALE·DE·GREFIERI